

ZBIÓR ZADAŃ

Egzamin maturalny z geografii

Opracowane tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)
Opracowanie i redakcja: Sławomir Dorowski

CKE 2015 – ZAKRES ROZSZERZONY

Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)
Opracowanie i redagacja: Sławomir Gromek
WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

Ludność

Zadanie: 189

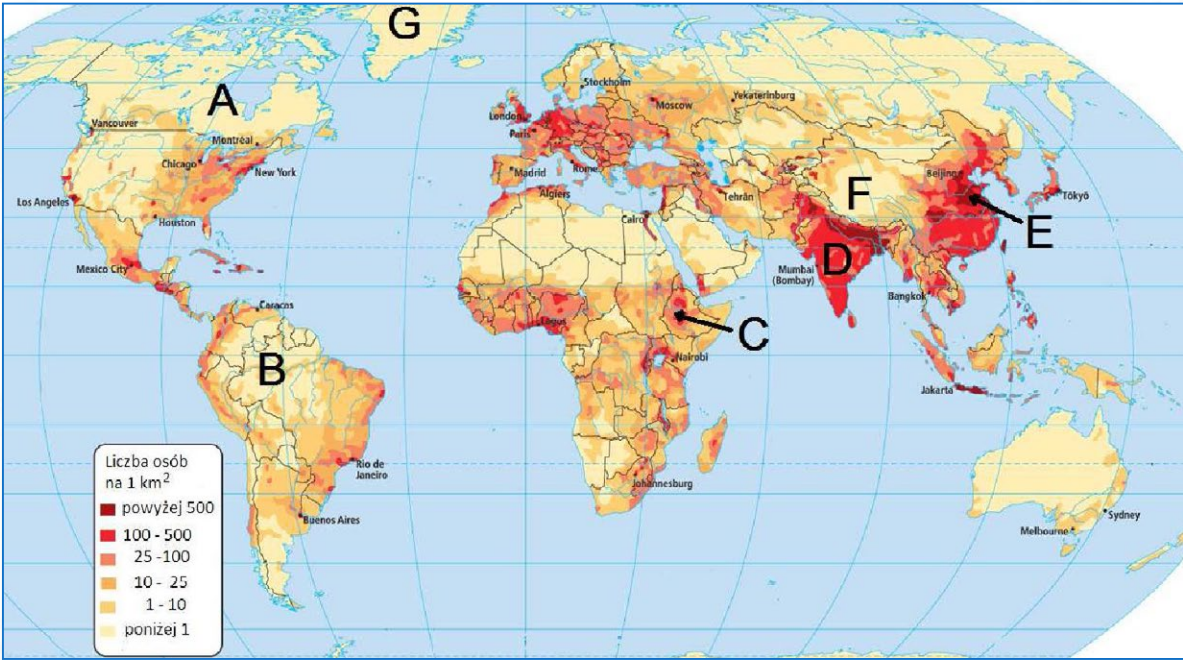
Na mapie gęstości zaludnienia literami A-G zaznaczono regiony o korzystnych lub mało korzystnych warunkach dla zamieszkania.

Wpisz w każdy wiersz tabeli nazwy regionów wybrane spośród podanych oraz litery, którymi te regiony oznaczono na mapie.

Nazwy regionów:

Wyżyna Dekanu, Nizina Amazonki, Wyżyna Tybetańska, Andy, Nizina Chińska, Nizina Hudsonska, Wyżyna Abisyńska.

Lp.	Opis regionu	Nazwa regionu	Oznaczenie literowe na mapie
1.	Region o dużej gęstości zaludnienia wynikającej z korzystnych warunków dla rolnictwa ze względu na występowanie mąd rzecznych i gleb rozwiniętych na lessach.		
2.	Region o dużej gęstości zaludnienia wynikającej z korzystnych warunków do zasiedlenia ze względu na położenie w klimacie zwrotnikowym monsunowym.		
3.	Region o małej gęstości zaludnienia wynikającej m.in. z trudnych warunków dla rolnictwa ze względu na występowanie marzłociowych gleb glejowo-bielicowych.		
4.	Region o małej gęstości zaludnienia wynikającej z trudnych warunków do zamieszkania ze względu na występowanie bariery grawitacyjnej.		

Zadanie: 189

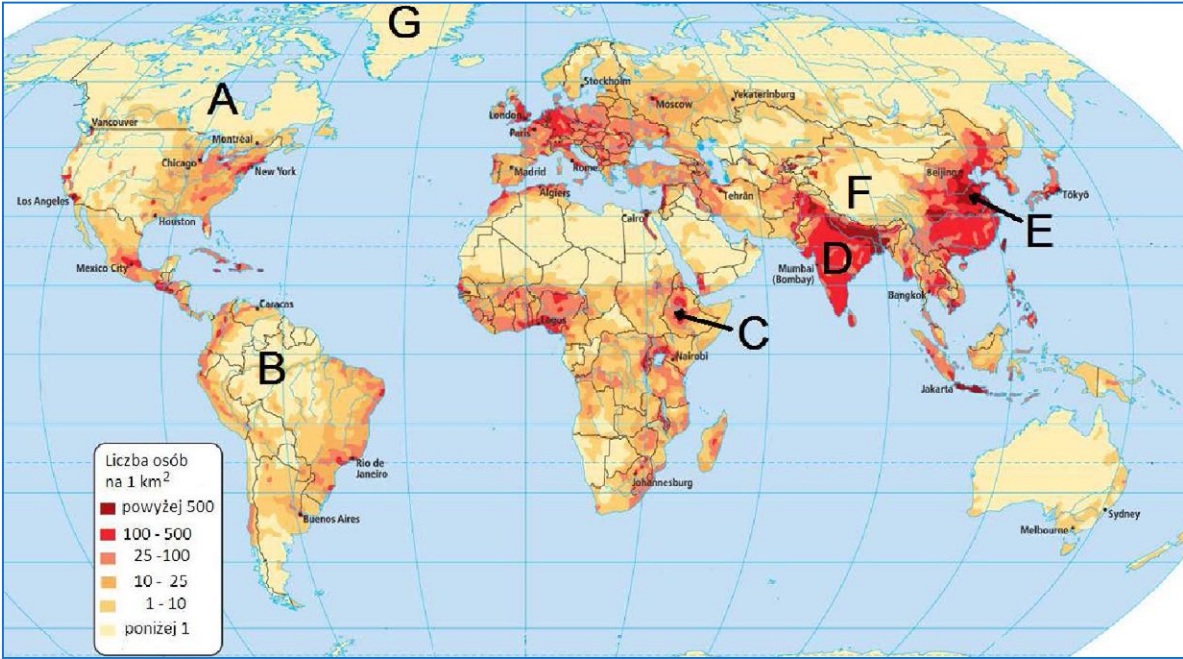
Na mapie gęstości zaludnienia literami A-G zaznaczono regiony o korzystnych lub mało korzystnych warunkach dla zamieszkania.

Wpisz w każdy wiersz tabeli nazwy regionów wybrane spośród podanych oraz litery, którymi te regiony oznaczono na mapie.

Nazwy regionów:

Wyżyna Dekanu, Nizina Amazonki, Wyżyna Tybetańska, Andy, Nizina Chińska, Nizina Hudsonska, Wyżyna Abisyńska.

Lp.	Opis regionu	Nazwa regionu	Oznaczenie literowe na mapie
1.	Region o dużej gęstości zaludnienia wynikającej z korzystnych warunków dla rolnictwa ze względu na występowanie mąd rzecznych i gleb rozwiniętych na lessach.	Nizina Chińska	E
2.	Region o dużej gęstości zaludnienia wynikającej z korzystnych warunków do zasiedlenia ze względu na położenie w klimacie zwrotnikowym monsunowym.	Wyżyna Dekanu	D
3.	Region o małej gęstości zaludnienia wynikającej m.in. z trudnych warunków dla rolnictwa ze względu na występowanie marzłociowych gleb glejowo-bielicowych.	Nizina Hudsonska	A
4.	Region o małej gęstości zaludnienia wynikającej z trudnych warunków do zamieszkania ze względu na występowanie bariery grawitacyjnej.	Wyżyna Tybetańska	F

Wskazówki do rozwiązania zadania

Poprawnie rozwiązanie zadania wymaga znajomości mapy fizycznej świata, wiedzy o występowaniu wymienionych w opisach czynników wpływających na rozmieszczenie ludności oraz analizy materiału źródłowego. Zauważ, że trzy spośród zaznaczonych na mapie regionów (C, D, E) charakteryzują się dużą gęstością zaludnienia, pozostałe to obszary prawie niezamieszkałe. Zwróć uwagę, że jeden z regionów o dużej gęstości zaludnienia charakteryzuje się występowaniem mąd rzecznych i gleb lessowych. Właściwy wybór pozostałych obszarów może ułatwić informacja, że w rejonie wysokogórskim znajduje się tylko jeden ze wskazanych obszarów, podobnie jak i w przypadku występowania gleb glejowo-bielicowych.

Zadanie: 190

W tabeli przedstawiono przyrost naturalny na 1000 ludności na świecie i w regionach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego, w przedziałach lat od 2010 r. wraz z prognozą do 2050 r.

Wyszczególnienie	Przyrost naturalny na 1000 ludności					
	2010-2015	2015-2020	2020-2025	2025-2030	2030-2040	2045-2050
Świat	11,0	10,0	8,9	7,8	6,9	6,0
Regiony bardziej rozwinięte gospodarczo	1,2	0,8	0,3	-0,3	-0,7	-0,9
Regiony słabiej rozwinięte gospodarczo	13,0	11,8	10,5	9,3	8,2	7,2

Podaj po dwie przyczyny zmian przyrostu naturalnego na 1000 ludności w latach 2010-2050 w regionach bardziej rozwiniętych gospodarczo oraz w regionach słabiej rozwiniętych.

Zadanie: 190

W tabeli przedstawiono przyrost naturalny na 1000 ludności na świecie i w regionach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego, w przedziałach lat od 2010 r. wraz z prognozą do 2050 r.

Wyszczególnienie	Przyrost naturalny na 1000 ludności					
	2010-2015	2015-2020	2020-2025	2025-2030	2030-2040	2045-2050
Świat	11,0	10,0	8,9	7,8	6,9	6,0
Regiony bardziej rozwinięte gospodarczo	1,2	0,8	0,3	-0,3	-0,7	-0,9
Regiony słabiej rozwinięte gospodarczo	13,0	11,8	10,5	9,3	8,2	7,2

Podaj po dwie przyczyny zmian przyrostu naturalnego na 1000 ludności w latach 2010-2050 w regionach bardziej rozwiniętych gospodarczo oraz w regionach słabiej rozwiniętych.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Dokonaj analizy informacji podanych w tabeli. Zauważ, że na świecie, niezależnie od poziomu rozwoju, przyrost naturalny na 1000 ludności stopniowo maleje i według prognoz do 2050 r., będzie nadal malał. Zastanów się nad przyczynami tego spadku. Przyczyny te powinny się różnić, na co wskazuje dokonany w poleceniu i tabeli podział regionów świata na bardziej i słabiej rozwinięte. Szukając odpowiedzi, skup się na przyczynach zmian wskaźnika urodzeń i zgonów, bo one decydują o wielkości przyrostu naturalnego. Przykładów przyczyn obniżania się przyrostu naturalnego ludności w krajach bardziej rozwiniętych może dostarczyć Polska, która doświadcza tego zjawiska. W celu określenia przyczyny spadku wskaźnika przyrostu naturalnego w regionach słabiej rozwiniętych sięgnij po przykład kraju, w którym powolny rozwój gospodarczy przyczynia się do stopniowej poprawy warunków życia (np. Brazylia, Argentyna).

Przykład poprawnej odpowiedzi

Regiony rozwinięte gospodarczo:

- wysoka aktywność zawodowa ludności ogranicza czas poświęcany rodzinie,
- egoizm społeczny ogranicza dzietność.

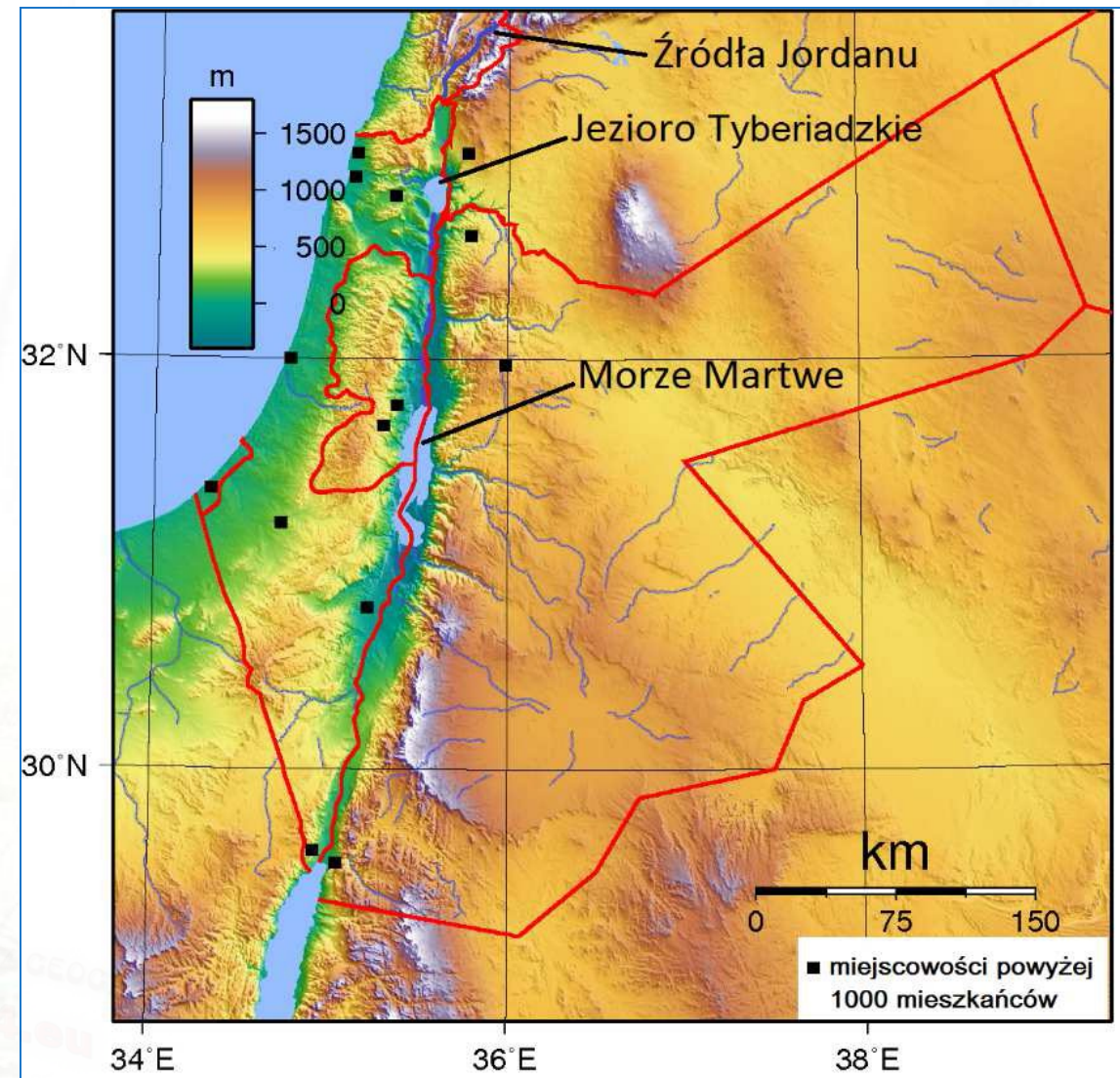
Regiony słabiej rozwinięte gospodarczo:

- wraz z rozwojem gospodarczym maleje poziom analfabetyzmu i wzrasta świadomość kontroli urodzeń.
- postępująca urbanizacja w tych regionach przyczynia się do zmiany modelu rodziny z wielodzietnej na model rodziny o mniejszej dzietności.

Zadanie: 191

Na mapie przedstawiono ukształtowanie powierzchni oraz wody powierzchniowe na wybranym obszarze Bliskiego Wschodu.

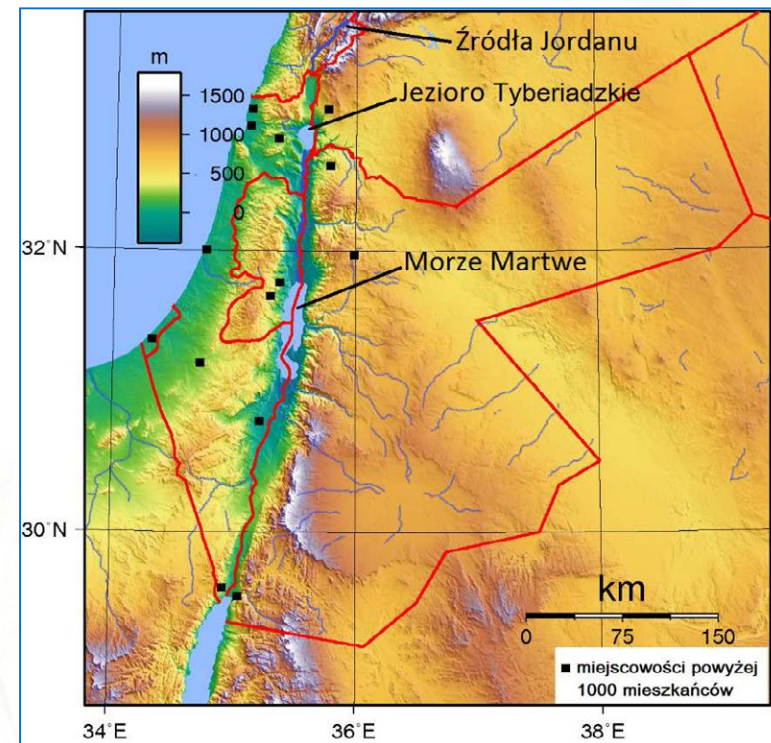
Podaj dwie cechy środowiska przyrodniczego, które sprzyjają osiedlaniu się ludności i dwie, które ograniczają osiedlanie się ludności w regionie przedstawionym na mapie.

Zadanie: 191

Na mapie przedstawiono ukształtowanie powierzchni oraz wody powierzchniowe na wybranym obszarze Bliskiego Wschodu.

Podaj dwie cechy środowiska przyrodniczego, które sprzyjają osiedlaniu się ludności i dwie, które ograniczają osiedlanie się ludności w regionie przedstawionym na mapie.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Dokonaj analizy mapy. Zwróć uwagę na rozmieszczenie miejscowości. Zauważ, że większość z nich położona jest w strefie brzegowej i wzdłuż Jordanu, a we wschodniej części obszaru nie ma miejscowości liczących powyżej 1000 mieszkańców. Zastanów się, jakie są tego przyczyny. Zwróć uwagę na warunki środowiska przyrodniczego tego obszaru. Zauważ, że znajduje się on między 28°-34° szerokości geograficznej północnej (w strefie klimatów podzwrotnikowych i zwrotnikowych), w większości jest położony na wysokości powyżej 500 m n.p.m., ma słabo rozwiniętą sieć rzeczną. Z odczytanych cech środowiska wyróżnij te, które sprzyjają osadnictwu oraz te, które ograniczają rozwój osadnictwa.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Cechy sprzyjające osiedlaniu się ludności:

- nadmorskie położenie,
- położenie części obszaru w klimacie śródziemnomorskim - występowanie nizin nadmorskich.

Cechy ograniczające osiedlanie się ludności:

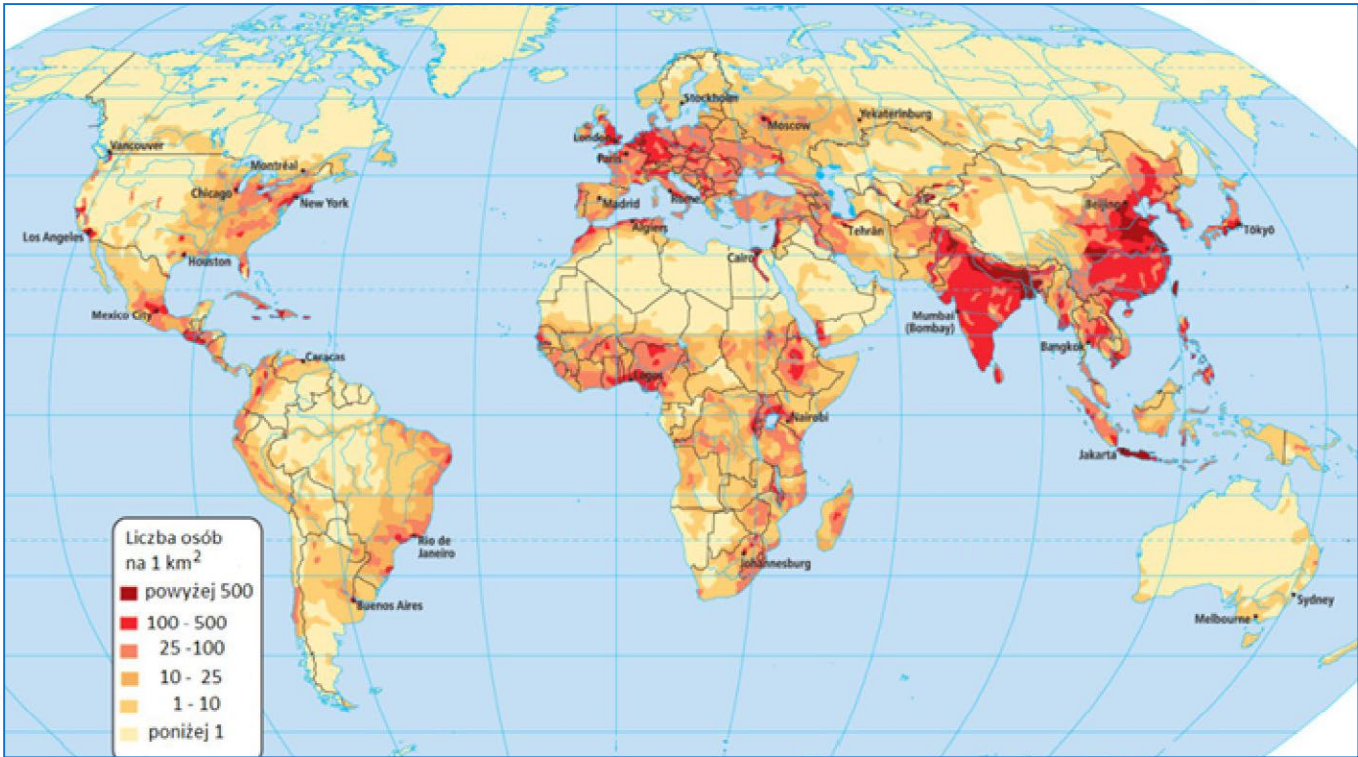
- duży udział gór w ogólnej powierzchni regionu,
- małe zasoby wód powierzchniowych,
- bardzo małe opady,
- mała żyzność gleb na większości obszaru - występowanie gleb pustynnych.

Zadanie: 192

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie gęstości zaludnienia na Ziemi.

W tabeli podano informacje dotyczące rozmieszczenia ludności.

Oceń prawdziwość podanych informacji. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Wybrzeża mórz i oceanów są gęściej zaludnione niż obszary położone wewnątrz kontynentów.		
2.	Andy mają mniejszą gęstość zaludnienia niż Nizina Amazonki.		
3.	Duża gęstość zaludnienia występuje na Nizinie Gangesu i Nizinie Mandżurskiej.		

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

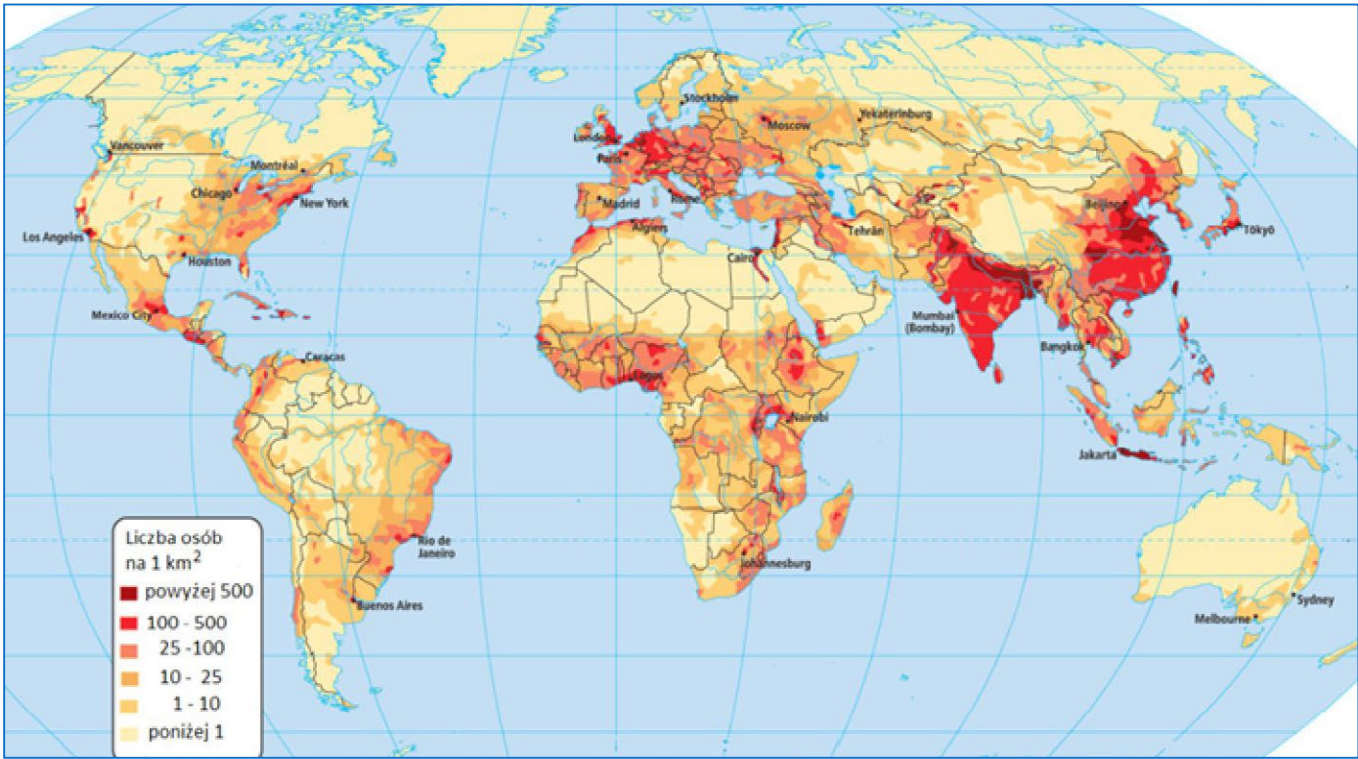
Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

Zadanie: 192

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie gęstości zaludnienia na Ziemi.

W tabeli podano informacje dotyczące rozmieszczenia ludności.

Oceń prawdziwość podanych informacji. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Wybrzeża mórz i oceanów są gęściej zaludnione niż obszary położone wewnątrz kontynentów.	X	
2.	Andy mają mniejszą gęstość zaludnienia niż Nizina Amazonki.		X
3.	Duża gęstość zaludnienia występuje na Nizinie Gangesu i Nizinie Mandżurskiej.	X	

Wskazówki do rozwiązania zadania

Dokonaj analizy mapy. Sprawdź, czy w większości zamieszkałych kontynentów wybrzeża charakteryzują się dużo większą gęstością zaludnienia niż obszary położone wewnątrz kontynentu. Aby poprawnie ocenić zdanie 2. i 3., niezbędna jest znajomość mapy fizycznej świata. Zlokalizuj na mapie Andy i Nizinę Amazonki, a potem sprawdź, który z regionów ma większą gęstość zaludnienia. Zlokalizuj na mapie Nizinę Gangesu oraz Nizinę Mandżurską, aby sprawdzić, czy oba regiony są gęsto zaludnione.

Zadanie: 193

Na mapie zaznaczono jeden z obszarów Ameryki Północnej o niekorzystnych warunkach dla osadnictwa.

Wybierz zestawienie informacji, które są poprawnym uzupełnieniem i dokończeniem zdania. Zaznacz literę (A lub B) oraz jeden z numerów (1., 2., 3. lub 4.).

Na mapie zaznaczono obszar

A.	o dużej gęstości zaludnienia	wynikającej głównie z	1.	deficytu światła.
			2.	niedoboru wody opadowej.
B.	o małej gęstości zaludnienia		3.	dużej wilgotności powietrza.
			4.	niskich temperatur powietrza.

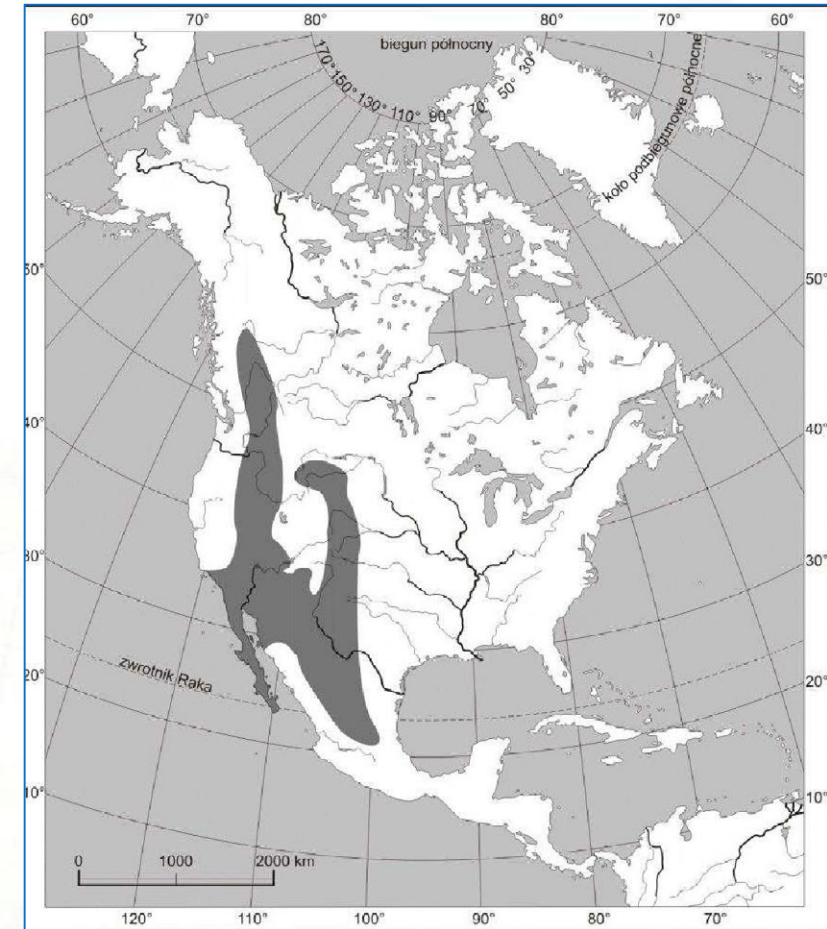
Zadanie: 193

Na mapie zaznaczono jeden z obszarów Ameryki Północnej o niekorzystnych warunkach dla osadnictwa.

Wybierz zestawienie informacji, które są poprawnym uzupełnieniem i dokończeniem zdania.
Zaznacz literę (A lub B) oraz jeden z numerów (1., 2., 3. lub 4.).

Na mapie zaznaczono obszar

A.	o dużej gęstości zaludnienia	wynikającej głównie z	1.	deficytu światła.
			2.	niedoboru wody opadowej.
B.	o małej gęstości zaludnienia		3.	dużej wilgotności powietrza.
			4.	niskich temperatur powietrza.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Pamiętaj, że do najbardziej zaludnionych obszarów Ameryki Północnej należą obszary położone w rejonie Wielkich Jezior i na Wschodnim Wybrzeżu.

W wyborze głównej przyczyny, mającej wpływ na zaludnienie obszaru zaznaczonego na mapie, pomogą Ci podane niżej informacje dotyczące barier osadniczych.

Niedobór światła występuje głównie na obszarach o niewielkim kącie padania promieni słonecznych.

Przyczyny małej ilości opadów mogą być różne, np.: położenie na obszarze stałych wyżów zwrotnikowych, wpływ zimnych prądów morskich, położenie w głębi kontynentów lub w cieniu opadowym.

Dużą wilgotnością powietrza, utrudniającą warunki życia człowieka, charakteryzują się głównie obszary położone w klimacie równikowym wybitnie wilgotnym.

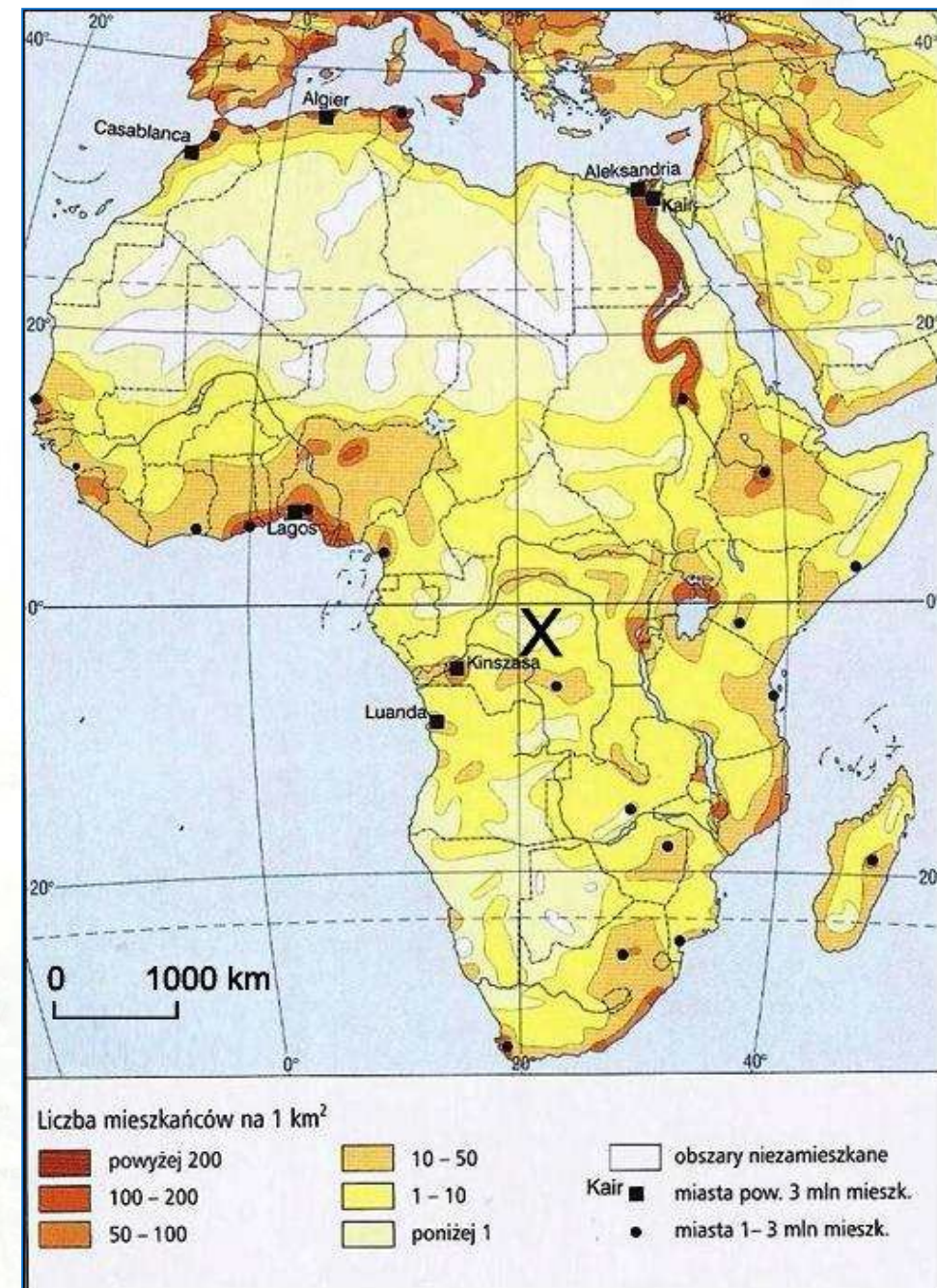
Niskie temperatury powietrza ograniczają zaludnienie głównie na obszarach położonych na dużych szerokościach geograficznych lub obszarach o dużej wysokości nad poziomem morza.

Aby zaznaczyć poprawną odpowiedź, oceń warunki obszaru zaznaczonego na mapie pod kątem opisanych barier osadniczych.

Zadanie: 194

Na mapie literą X oznaczono jeden z obszarów Afryki o bardzo małej gęstości zaludnienia.

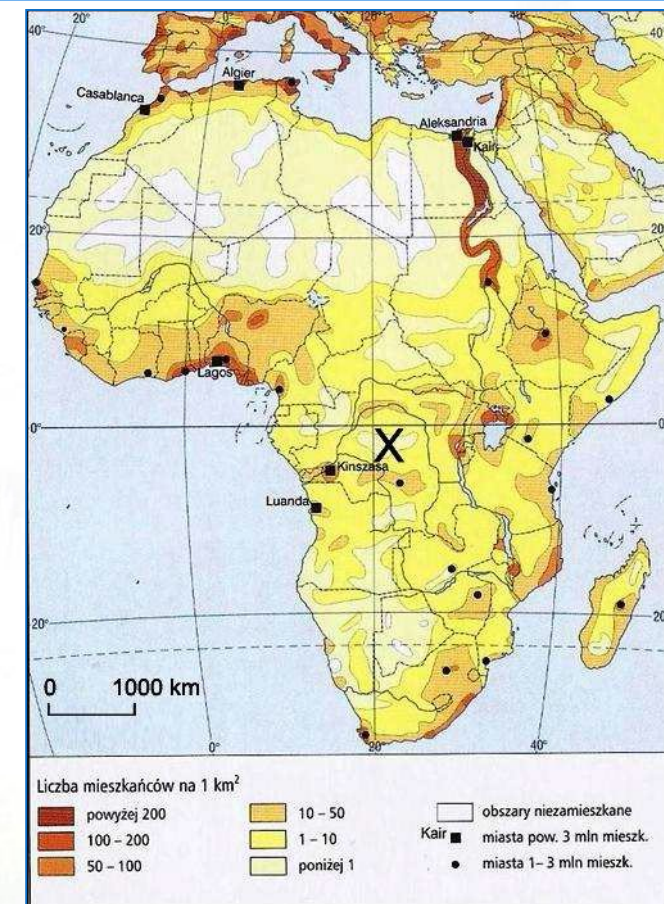
Uzasadnij, podając trzy argumenty, że warunki przyrodnicze obszaru oznaczonego na mapie literą X utrudniają osadnictwo i gospodarowanie w tym regionie.

Zadanie: 194

Na mapie literą X oznaczono jeden z obszarów Afryki o bardzo małej gęstości zaludnienia.

Uzasadnij, podając trzy argumenty, że warunki przyrodnicze obszaru oznaczonego na mapie literą X utrudniają osadnictwo i gospodarowanie w tym regionie.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Aby podać poprawne argumenty, określ warunki panujące na obszarze klimatu równikowego wilgotnego (wysoka temperatura powietrza, bardzo duża wilgotność powietrza, szybko rosnąca naturalna bujna roślinność).

Argumenty muszą odnosić się do wyżej wymienionych cech i wskazywać, dlaczego podane warunki utrudniają życie człowieka.

Nie wystarczy określić cech klimatu, np. wysoka temperatura i duża wilgotność powietrza, ale należy podać, dlaczego te warunki nie sprzyjają osadnictwu ludzi.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Wysoka temperatura powietrza i jego duża wilgotność sprzyja występowaniu groźnych dla człowieka chorób tropikalnych.
- Duża wilgotność powietrza obniża wydolność ludzkiego organizmu.
- Obfite opady deszczu przyspieszają erozję gleb.
- Gleby są mało żyzne i podatne na erozję.

Zadanie: 195

W większości państw znajdujących się w fazie postindustrialnej rozwoju gospodarczego udział zatrudnienia w przemyśle stabilizuje się lub spada, przy utrzymującej się na stałym poziomie lub wzrastającej wartości sprzedanej przemysłu.

Podaj trzy przykłady przemian zachodzących w produkcji przemysłu w krajach znajdujących się w fazie postindustrialnej, które przyczyniają się do spadku zatrudnienia w przemyśle.

PRZEMOTORA STRONA 2 GEOGRAFIA
geografia24.eu

Wszystkie dane pochodzą z Geostat
Opracowanie tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie: Grzegorz Niewolny, Danusia

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

Zadanie: 195

W większości państw znajdujących się w fazie postindustrialnej rozwoju gospodarczego udział zatrudnienia w przemyśle stabilizuje się lub spada, przy utrzymującej się na stałym poziomie lub wzrastającej wartości sprzedanej przemysłu.

Podaj trzy przykłady przemian zachodzących w produkcji przemysłu w krajach znajdujących się w fazie postindustrialnej, które przyczyniają się do spadku zatrudnienia w przemyśle.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, uważnie przeczytaj wstępną informację do zadania, mówiącą o tym, że wartość produkcji przemysłowej nie spada. Z polecenia wynika również, że podane przykłady muszą dotyczyć krajów znajdujących się w postindustrialnej (poprzemysłowej) fazie rozwoju, czyli tej, w której największą rolę odgrywają usługi.

Nie można więc podać odpowiedzi ogólnikowej, np. wzrasta udział usług.

Podane przykłady przemian w przemyśle muszą odnosić się do tego, w jaki sposób przy mniejszym zatrudnieniu osiągnąć większe efekty finansowe (produkcja coraz droższych wyrobów).

Uwzględnij też proces globalizacji, umożliwiający przedsiębiorstwom przenoszenie produkcji przemysłowej poza granice macierzystego kraju.

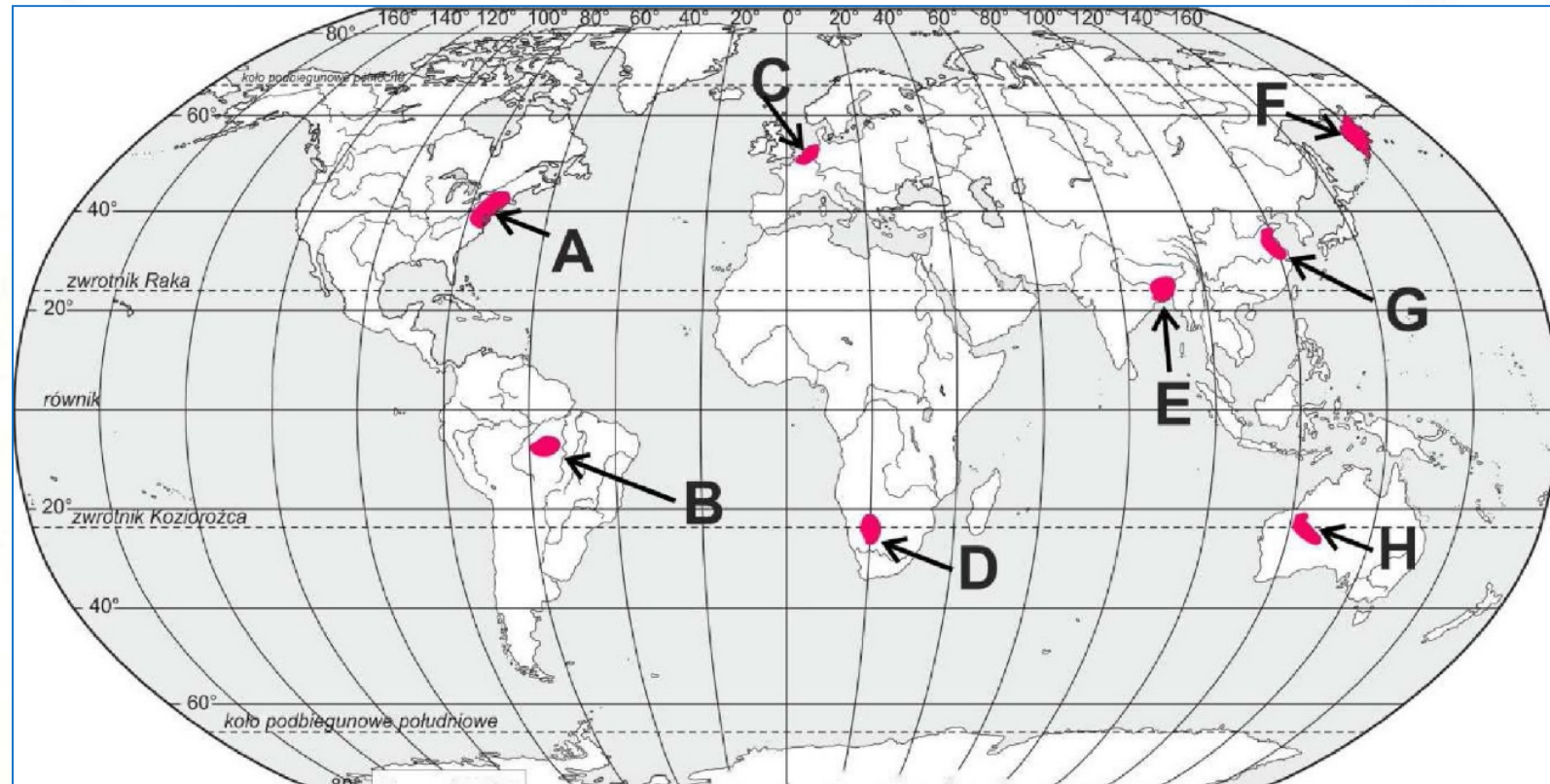
Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Automatyzacja produkcji przemysłowej.
- Wzrost wydajności pracy wynikający m.in. z poprawy organizacji pracy.
- Przenoszenie produkcji przemysłowej do krajów o niższych kosztach pracy.
- Przerzucanie się na produkcję coraz droższych wyrobów o wysokim stopniu specjalizacji.
- Miniaturyzacja wyrobów.

Zadanie: 196

Na mapie literami A-H oznaczono obszary różniące się gęstością zaludnienia.

Przyporządkuj do każdej informacji zamieszczonej w tabeli po dwa obszary oznaczone na mapie.

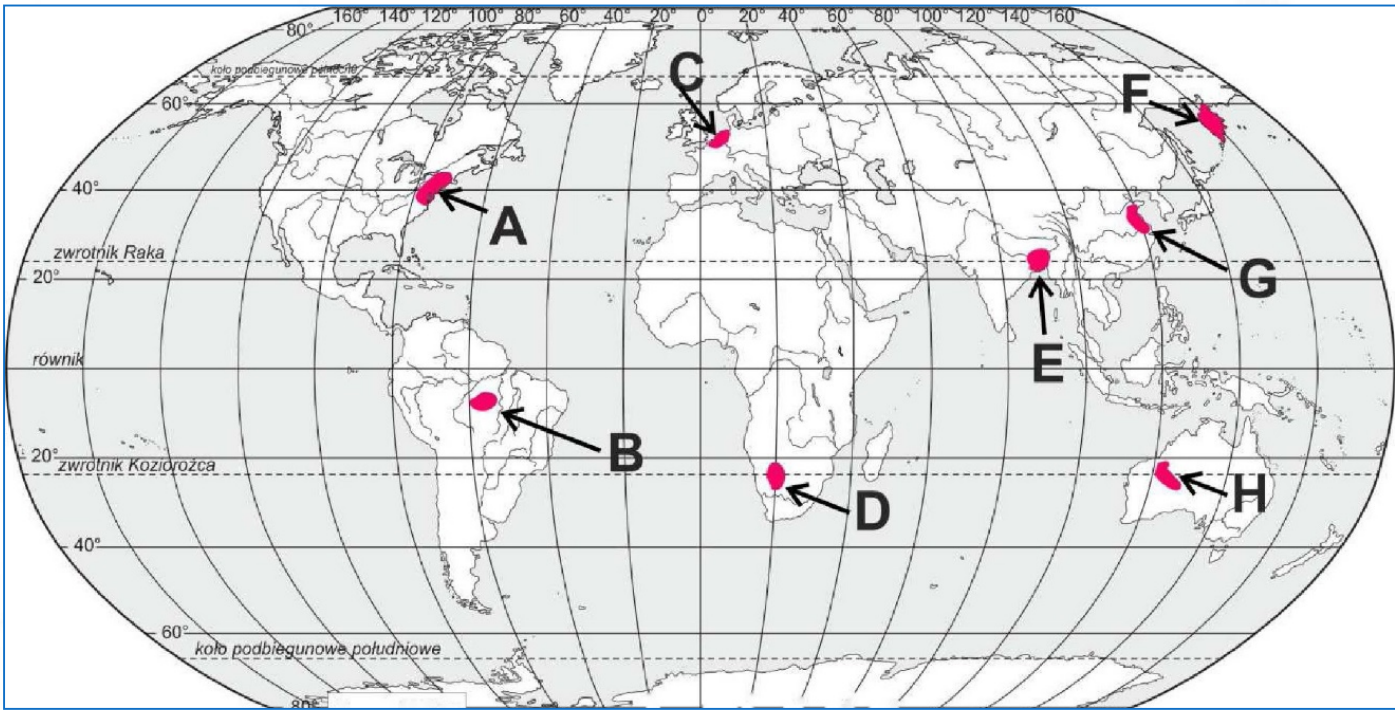

Lp.	Informacja	Oznaczenia literowe obszarów na mapie	
1.	Obszary słabo zaludnione ze względu na ujemny bilans wodny.		
2.	Obszary gęsto zaludnione ze względu na występowanie żyznych gleb astrefowych.		
3.	Obszary gęsto zaludnione ze względu na występowanie klimatów morskich strefy umiarkowanej i podzwrotnikowej.		

Zadanie: 196

Na mapie literami A-H oznaczono obszary różniące się gęstością zaludnienia.

Przyporządkuj do każdej informacji zamieszczonej w tabeli po dwa obszary oznaczone na mapie.

Lp.	Informacja	Oznaczenia literowe obszarów na mapie	
1.	Obszary słabo zaludnione ze względu na ujemny bilans wodny.	D	H
2.	Obszary gęsto zaludnione ze względu na występowanie żyznych gleb astrefowych.	E	G
3.	Obszary gęsto zaludnione ze względu na występowanie klimatów morskich strefy umiarkowanej i podzwrotnikowej.	A	C

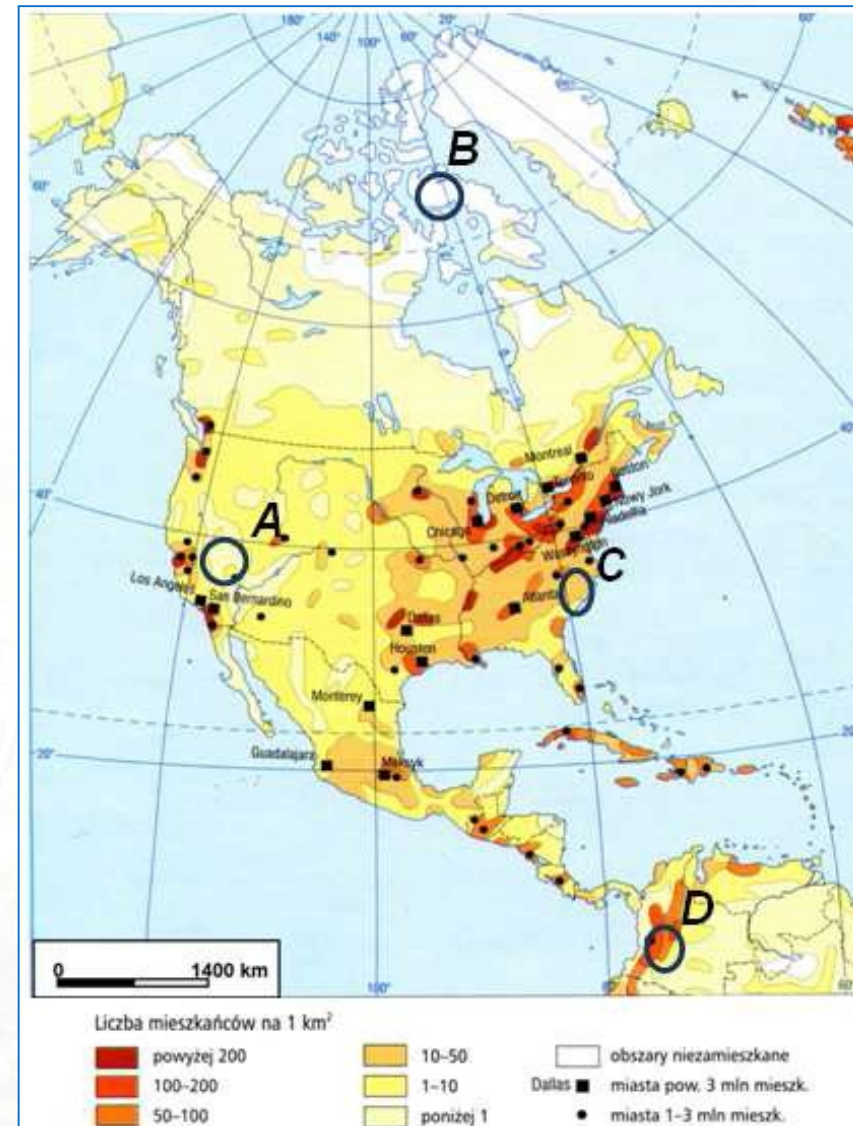
Wskazówki do rozwiązania zadania

W udzieleniu poprawnej odpowiedzi może Ci pomóc informacja, że do słabo zaludnionych obszarów należą oznaczone na mapie literami: B, D, F, H. Przeanalizuj poszczególne informacje zawarte w tabeli. Pierwsza informacja odnosi się do obszarów, na których opady są mniejsze niż parowanie. Taka sytuacja występuje w klimatach bardzo ciepłych i suchych, a konsekwencją ujemnego bilansu wodnego jest występowanie pustyń. Spośród pozostałych czterech obszarów gęsto zaludnionych (A, C, E, G) wybierz te, na których występują żyzne gleby astrefowe oraz położone w klimatach morskich podanych stref. Pamiętaj, że do gleb astrefowych zaliczamy m.in. czarne ziemie, rędziny, mady, gleby wulkaniczne i górskie. Mady występują w dolinach i deltach rzek.

Zadanie: 197

Na mapie gęstości zaludnienia literami A-D oznaczono cztery obszary.

Podaj cechy środowiska przyrodniczego, które mają wpływ na gęstość zaludnienia obszarów wskazanych na mapie.

Zadanie: 197

Na mapie gęstości zaludnienia literami A-D oznaczono cztery obszary.

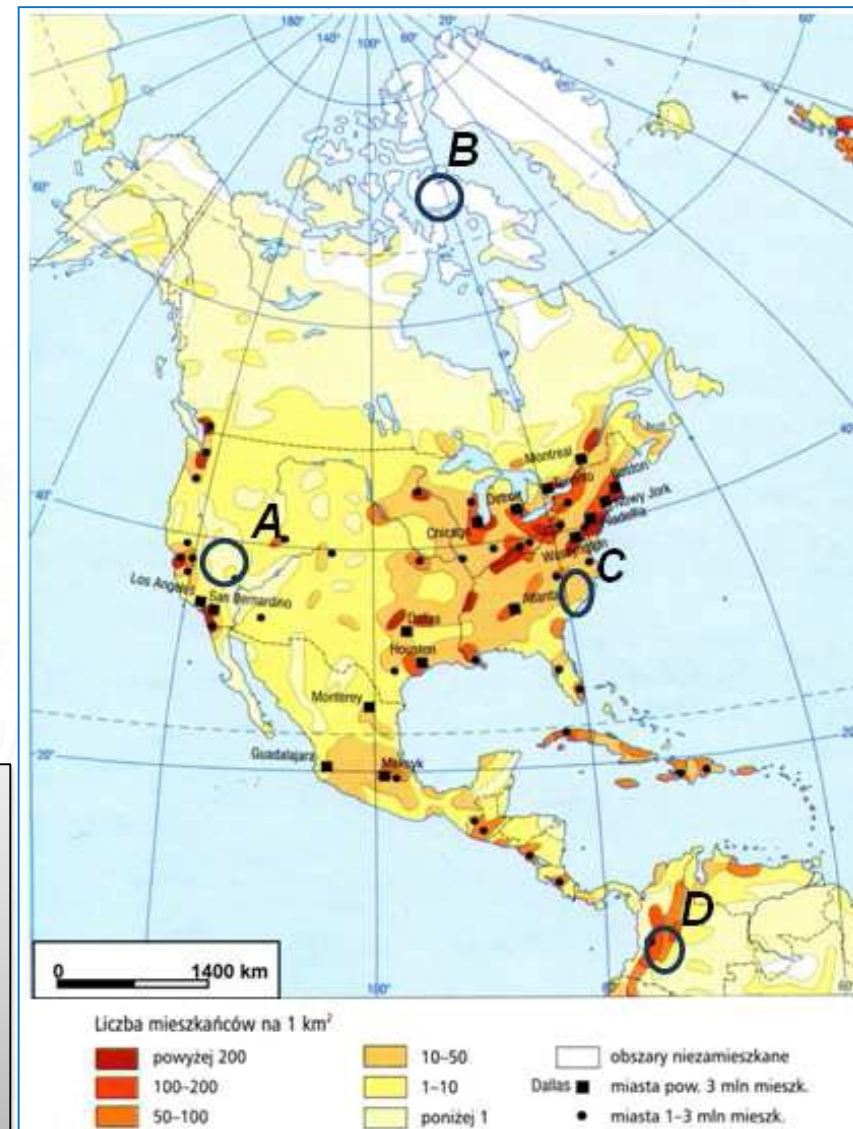
Podaj cechy środowiska przyrodniczego, które mają wpływ na gęstość zaludnienia obszarów wskazanych na mapie.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Zauważ, że wskazane na mapie obszary A-D charakteryzują się różną gęstością zaludnienia. O zróżnicowaniu gęstości zaludnienia decydują określone warunki środowiska przyrodniczego, jak i społeczno-gospodarczego. W odniesieniu do każdego obszaru należy podać tylko warunki środowiska przyrodniczego wpływające na gęstość zaludnienia. Utrzymujące się przez większą część roku ujemne temperatury powietrza i występowanie nocy polarnej (obszar B), czy niewielkie opady w ciągu roku (obszar A) decydują o małej gęstości zaludnienia. Zwróć uwagę, że najgęściej zaludniony obszar (D) położony jest w strefie klimatów równikowych. Na zaludnienie tego obszaru, położonego w Andach, miała wpływ niższa niż na nizinach temperatura powietrza. Oprócz tego wpływ na gęstość zaludnienia obszaru oznaczonego na mapie literą C miała wysokość nad poziomem morza.

Przykład poprawnej odpowiedzi

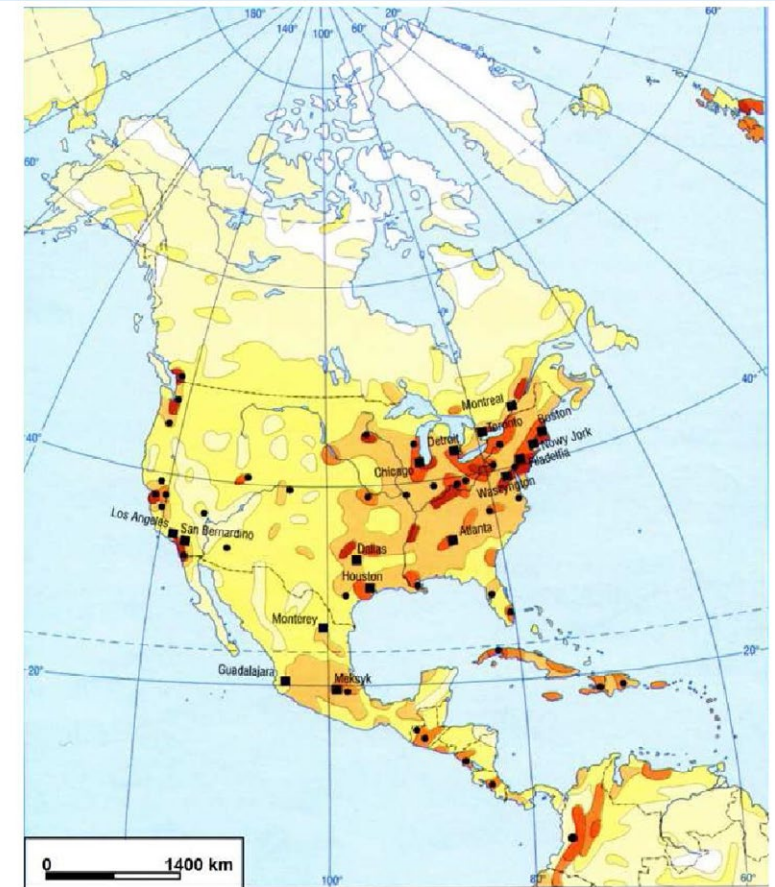
- Obszar A: występowanie bardzo małych opadów w ciągu roku, występowanie pustyni.
- Obszar B: występowanie ujemnych temperatur powietrza przez większą część roku, występowanie nocy polarnej.
- Obszar C: występowanie nizinnego obszaru, występowanie warunków klimatycznych sprzyjających osiedlaniu się - umiarkowane temperatury powietrza i opady atmosferyczne.
- Obszar D: w niskich szerokościach geograficznych na dużych wysokościach n.p.m. temperatura powietrza jest odpowiednia dla osadnictwa.

Zadanie: 198

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej.

Sformułuj dwa wnioski odnoszące się do rozmieszczenia ludności w Ameryce Północnej.

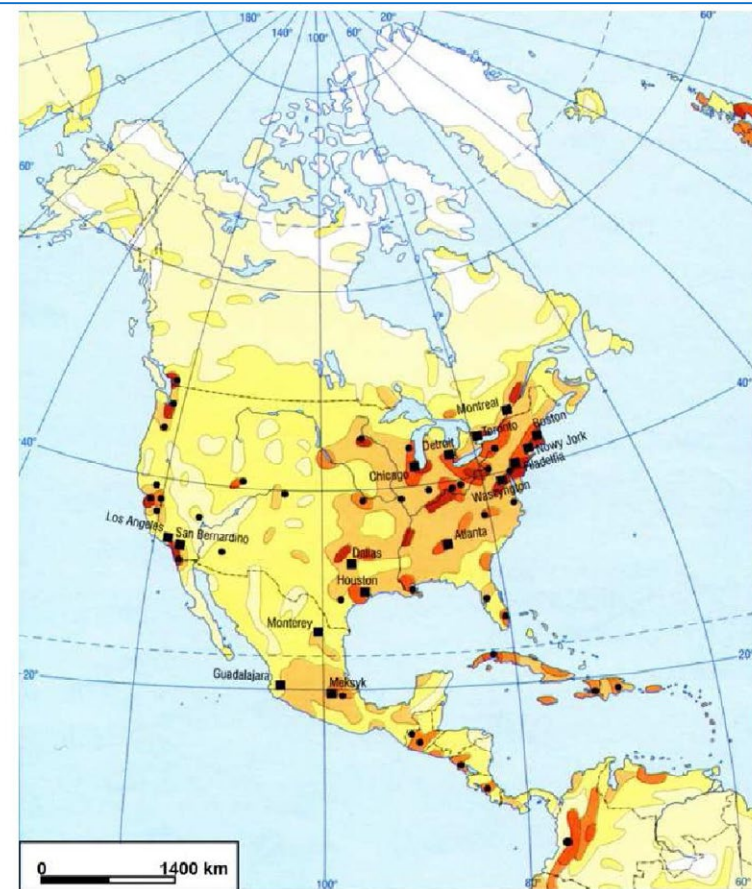
Liczba mieszkańców na 1 km²

Zadanie: 198

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej.

Sformułuj dwa wnioski odnoszące się do rozmieszczenia ludności w Ameryce Północnej.

Liczba mieszkańców na 1 km²

Wskazówki do rozwiązania zadania

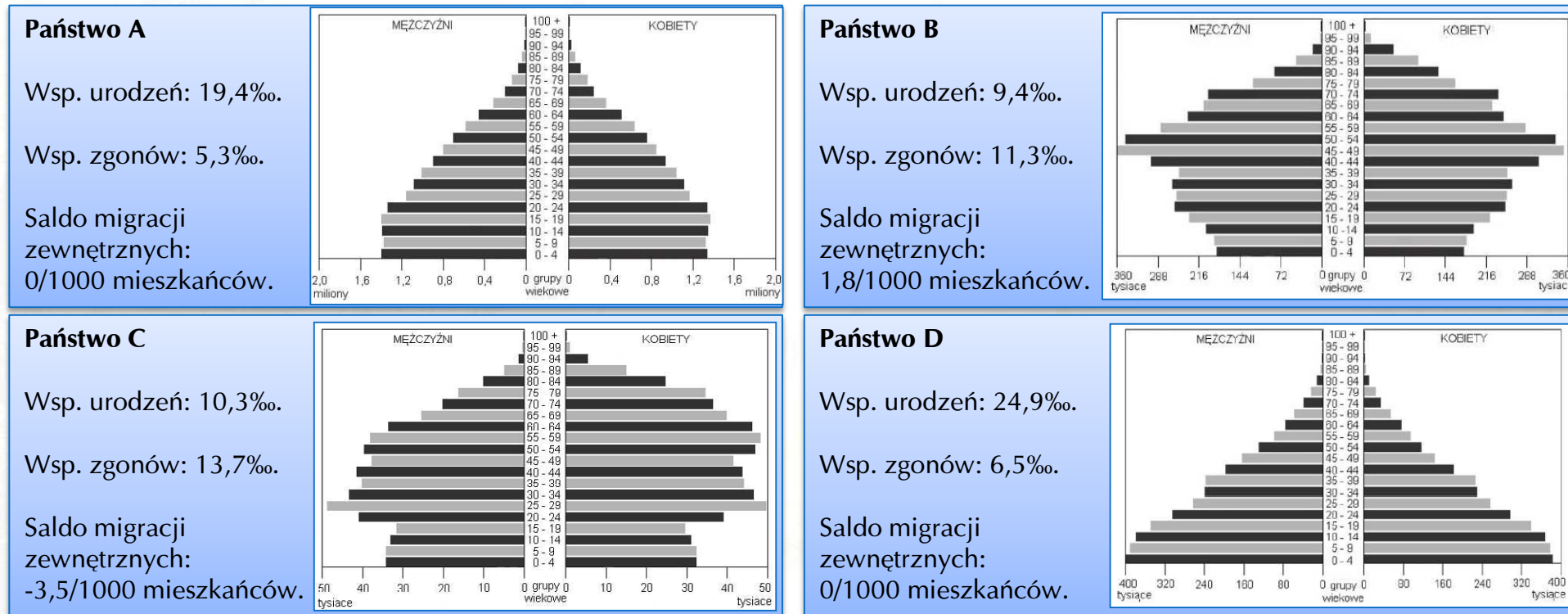
Przeanalizuj rozmieszczenie na mapie barw oznaczających poszczególne przedziały wartości gęstości zaludnienia w Ameryce Północnej. Zwróć uwagę, w której części kontynentu znajdują się obszary najłabiej zaludnione, a w które najgęściej zaludnione. Formułując wnioski, posługuj się uogólnieniami. Możesz korzystać z takich zwrotów jak: *najmniej ludności, więcej, mniej*.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Najmniej ludności zamieszkuje północną część kontynentu.
- Więcej ludności zamieszkuje wschodnią niż zachodnią część kontynentu.
- Na zachodzie, w górach, gęstość zaludnienia jest niewielka.
- Większa koncentracja ludności jest w pasie wybrzeży niż we wnętrzu kontynentu.
- Większość miast powyżej 5 mln mieszkańców położona jest wzdłuż wybrzeży kontynentu.

Zadanie: 199

Poniższe dane zawierają informacje demograficzne z 2014 r. o wybranych państwach świata.

W tabeli zapisano informacje odnoszące się do trzech państw.

W każdym wierszu tabeli zaznacz literę oznaczającą państwo, do którego odnoszą się podane informacje.

Lp.	Informacja	Państwo			
1.	W przypadku wieloletniego utrzymywania się przedstawionych w materiale wskaźników liczba ludności państwa będzie malała, w dużej mierze z powodu ruchów migracyjnych.	A	B	C	D
2.	W państwie tym liczba ludności w wieku produkcyjnym w najbliższych latach będzie malała, co prawdopodobnie spowoduje jeszcze większy napływ imigrantów.	A	B	C	D
3.	Państwo to charakteryzuje wysoki współczynnik urodzeń, ale liczba urodzeń od kilkunastu lat nie wykazuje tendencji wzrostu. Świadczy to o wejściu państwa do III fazy rozwoju demograficznego.	A	B	C	D

Zadanie: 199

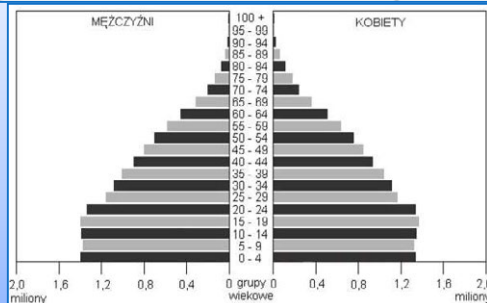
Poniższe dane zawierają informacje demograficzne z 2014 r. o wybranych państwach świata.

Państwo A

Wsp. urodzeń: 19,4‰.

Wsp. zgonów: 5,3‰.

Saldo migracji
zewnętrznych:
0/1000 mieszkańców.

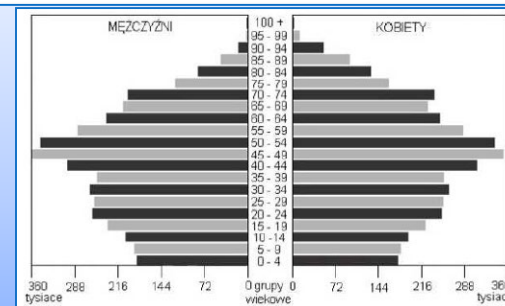

Państwo B

Wsp. urodzeń: 9,4‰.

Wsp. zgonów: 11,3‰.

Saldo migracji
zewnętrznych:
1,8/1000 mieszkańców.

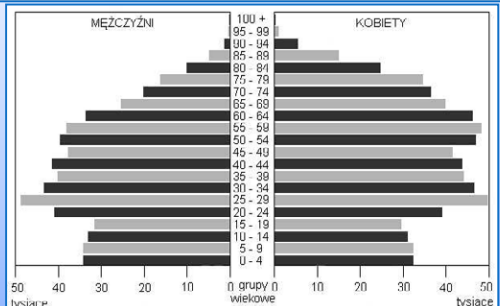

Państwo C

Wsp. urodzeń: 10,3‰.

Wsp. zgonów: 13,7‰.

Saldo migracji
zewnętrznych:
-3,5/1000 mieszkańców.

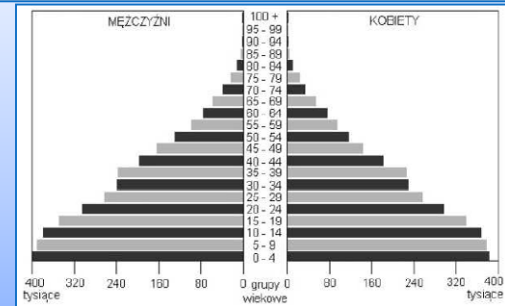

Państwo D

Wsp. urodzeń: 24,9‰.

Wsp. zgonów: 6,5‰.

Saldo migracji
zewnętrznych:
0/1000 mieszkańców.

W tabeli zapisano informacje odnoszące się do trzech państw.

W każdym wierszu tabeli zaznacz literę oznaczającą państwo, do którego odnoszą się podane informacje.

Lp.	Informacja	Państwo			
1.	W przypadku wieloletniego utrzymywania się przedstawionych w materiale wskaźników liczba ludności państwa będzie malała, w dużej mierze z powodu ruchów migracyjnych.	A	B	C	D
2.	W państwie tym liczba ludności w wieku produkcyjnym w najbliższych latach będzie malała, co prawdopodobnie spowoduje jeszcze większy napływ imigrantów.	A	B	C	D
3.	Państwo to charakteryzuje wysoki współczynnik urodzeń, ale liczba urodzeń od kilkunastu lat nie wykazuje tendencji wzrostu. Świadczy to o wejściu państwa do III fazy rozwoju demograficznego.	A	B	C	D

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Rozwiązując zadanie, należy poddać analizie zarówno piramidy wieku i płci ludności, jak i dane zapisane obok piramid. Decydując o wyborze właściwego państwa, pamiętaj o podanych informacjach.

- Liczbę ludności w państwie kształtuje przyrost naturalny i saldo migracji ludności. Zmniejszający się udział dzieci w strukturze społeczeństwa zaowocuje w przyszłości spadkiem liczby ludności w państwie, a ujemne saldo migracji świadczy o odpływie ludności poza granice państwa.
- Liczba ludności w określonej grupie wiekowej w przyszłości zależy od tego, jaka jest liczba ludności w odpowiednio młodszej grupie wiekowej obecnie.
- Jeśli liczba urodzeń od kilkunastu lat nie wykazuje tendencji wzrostu, to znaczy, że poszczególne grupy wiekowe kilku- i kilkunastoletków są w przybliżeniu tak samo liczne.

Zadanie: 200

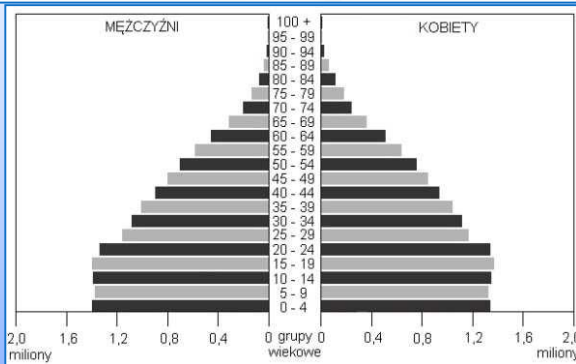
Poniższe dane zawierają informacje demograficzne z 2014 r. o wybranych państwach świata.

Państwo A

Wsp. urodzeń: 19,4‰.

Wsp. zgonów: 5,3‰.

Saldo migracji
zewnątrznych:
0/1000 mieszkańców.

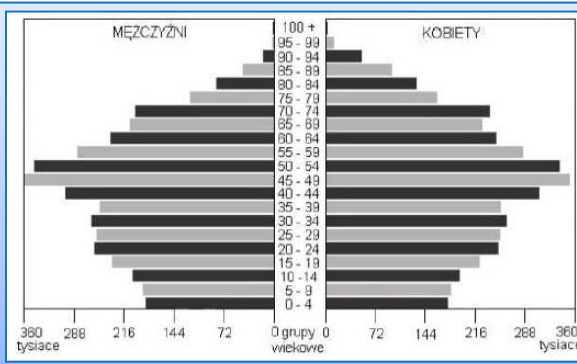

Państwo B

Wsp. urodzeń: 9,4‰.

Wsp. zgonów: 11,3‰.

Saldo migracji
zewnątrznych:
1,8/1000 mieszkańców.

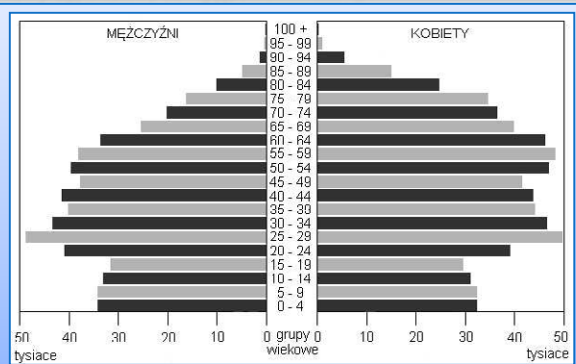

Państwo C

Wsp. urodzeń: 10,3‰.

Wsp. zgonów: 13,7‰.

Saldo migracji
zewnątrznych:
-3,5/1000 mieszkańców.

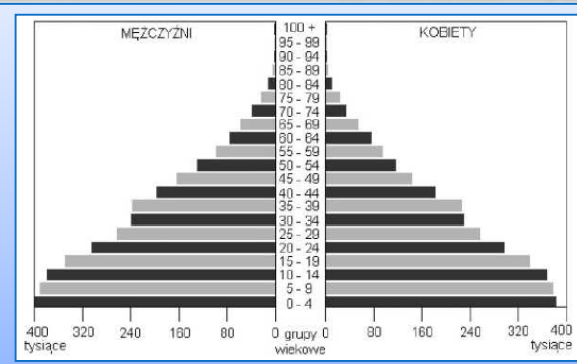

Państwo D

Wsp. urodzeń: 24,9‰.

Wsp. zgonów: 6,5‰.

Saldo migracji
zewnątrznych:
0/1000 mieszkańców.

W tekście przedstawiono problemy, jakie mogą wystąpić w państwach wysoko rozwiniętych gospodarczo, w których prognozowany jest spadek liczby ludności.

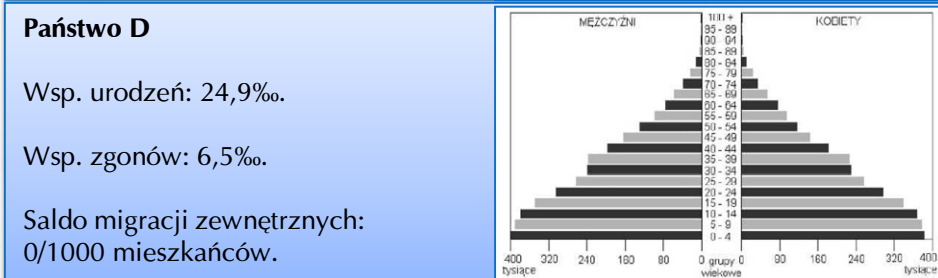
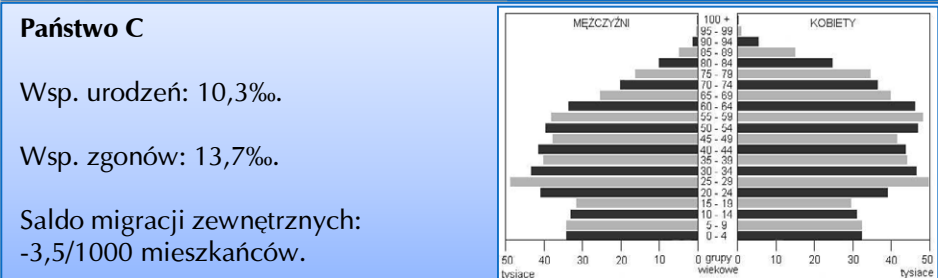
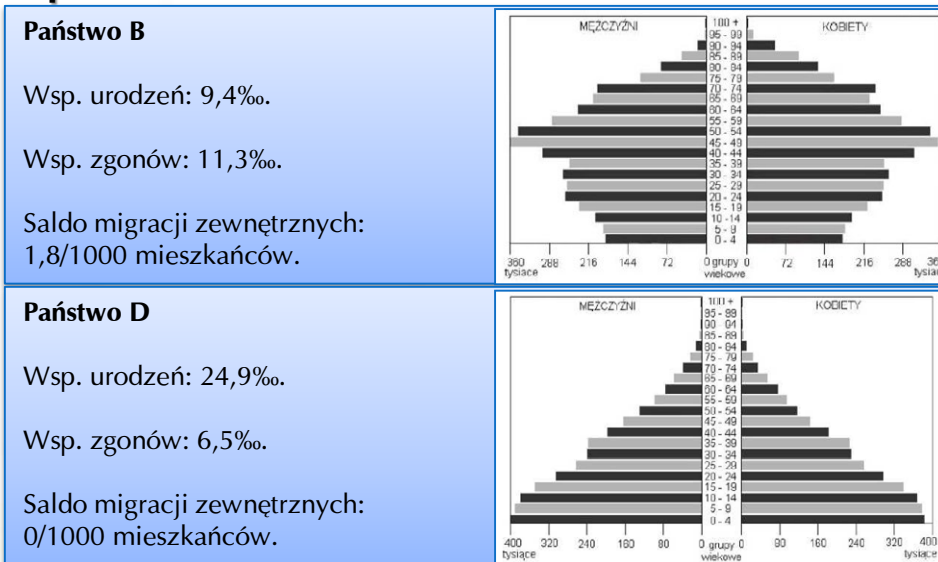
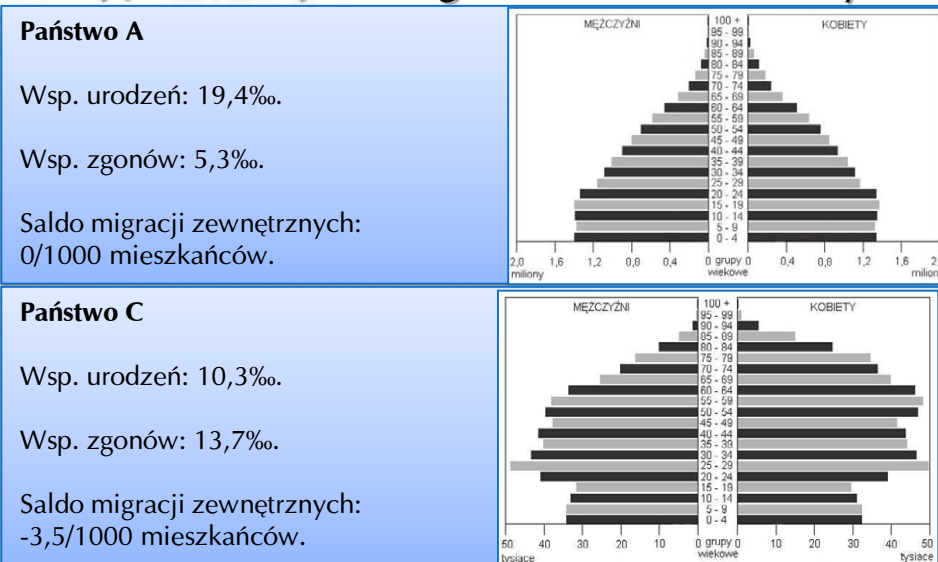
W państwach wysoko rozwiniętych gospodarczo, w których prognozowany jest spadek liczby ludności, poważnym problemem będzie brak siły roboczej. Może pociągnąć to za sobą poważny kryzys gospodarczy. Średnia długość życia ludności tych państw będzie systematycznie rostała. Spowoduje to ogromne problemy z punktu widzenia finansów publicznych. Znacznie mniejsza liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie musiała utrzymać pokolenie boomu demograficznego. Może to doprowadzić do konfliktów społecznych i poważnie wpłynąć na kwestie polityczne. Brak rąk do pracy w wielu krajach będzie tak duży, że będą one stosować różnego rodzaju środki motywujące, aby zachęcić do przyjazdu pracowników z krajów ubogich. To spowoduje jeszcze większy napływ imigrantów i może wywołać kolejne konflikty społeczne.

Uzupełnij zdanie.

Państwo, w którym sytuacja demograficzna może doprowadzić do wystąpienia problemów opisanych w tekście, oznaczono literą

Zadanie: 200

Poniższe dane zawierają informacje demograficzne z 2014 r. o wybranych państwach świata.

W tekście przedstawiono problemy, jakie mogą wystąpić w państwach wysoko rozwiniętych gospodarczo, w których prognozowany jest spadek liczby ludności.

W państwach wysoko rozwiniętych gospodarczo, w których prognozowany jest spadek liczby ludności, poważnym problemem będzie brak siły roboczej. Może pociągnąć to za sobą poważny kryzys gospodarczy. Średnia długość życia ludności tych państw będzie systematycznie rosła. Spowoduje to ogromne problemy z punktu widzenia finansów publicznych. Znacznie mniejsza liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie musiała utrzymać pokolenie boomu demograficznego. Może to doprowadzić do konfliktów społecznych i poważnie wpłynąć na kwestie polityczne. Brak rąk do pracy w wielu krajach będzie tak duży, że będą one stosować różnego rodzaju środki motywujące, aby zachęcić do przyjazdu pracowników z krajów ubogich. To spowoduje jeszcze większy napływ imigrantów i może wywołać kolejne konflikty społeczne.

Uzupełnij zdanie. Państwo, w którym sytuacja demograficzna może doprowadzić do wystąpienia problemów opisanych w tekście, oznaczono literą B.

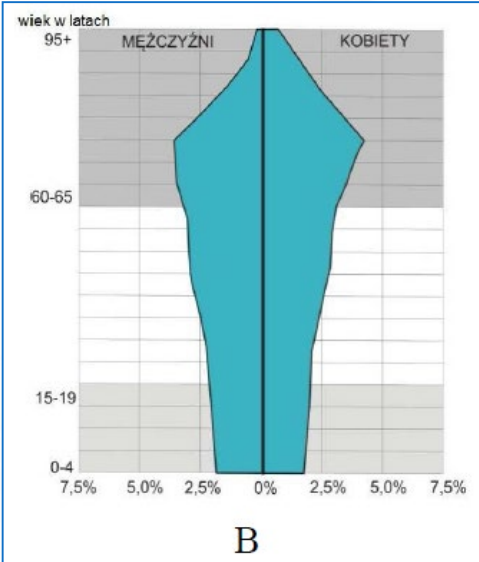
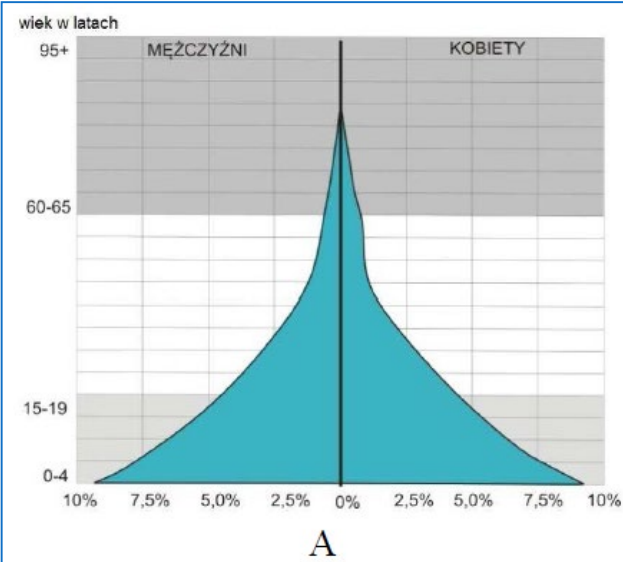
Wskazówki do rozwiązania zadania

Aby dokonać wyboru właściwego państwa, należy poddać analizie zarówno piramidy wieku i płci, jak i wskaźniki demograficzne zapisane obok nich. Zwróć uwagę, że zamieszczony tekst dotyczy państwa, w którym: maleje przyrost naturalny ludności (mały udział dzieci w strukturze społeczeństwa); średnia wieku społeczeństwa rośnie (duży udział ludności w wieku poprodukcyjnym); udział ludności w wieku produkcyjnym w strukturze społeczeństwa maleje. Na podstawie analizy piramid wieku można stwierdzić, że warunki te spełniają dwa państwa (B i C). Zauważ, że sytuacja opisana w tekście dotyczy państw wysoko rozwiniętych gospodarczo, do których napływa duża ilość imigrantów w poszukiwaniu pracy. Dlatego saldo migracji musi być dodatnie.

Zadanie: 201

Na wykresach oznaczonych literami A i B przedstawiono strukturę płci i wieku ludności dwóch państw. Wykresy są charakterystyczne dla dwóch faz rozwoju demograficznego.

Oceń prawdziwość podanych informacji. Wstaw znak X w odpowiednie komórki tabeli.

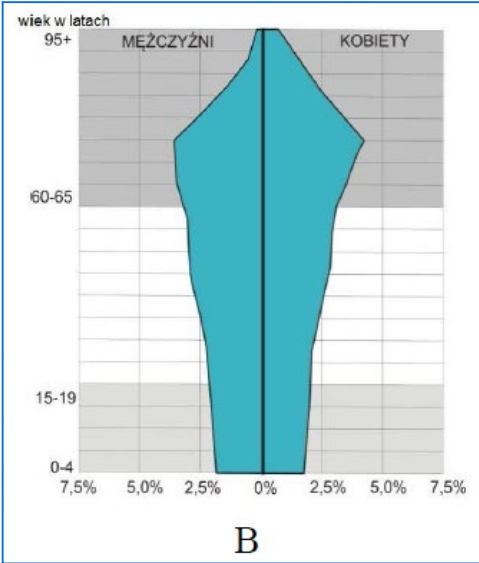
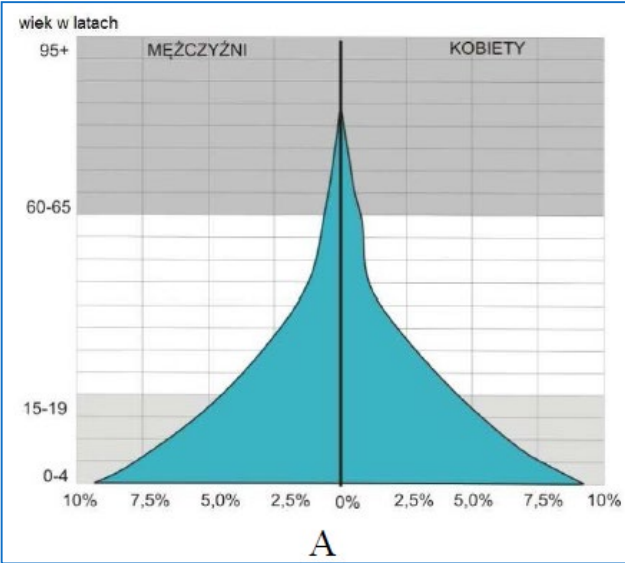

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą A, wartość współczynnika urodzeń jest mniejsza niż w państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą B.		
2.	W państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą B, średnia długość życia ludności jest większa niż w państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą A.		
3.	W państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą B, stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym jest większy niż w państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą A.		

Zadanie: 201

Na wykresach oznaczonych literami A i B przedstawiono strukturę płci i wieku ludności dwóch państw. Wykresy są charakterystyczne dla dwóch faz rozwoju demograficznego.

Oceń prawdziwość podanych informacji. Wstaw znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą A, wartość współczynnika urodzeń jest mniejsza niż w państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą B.		X
2.	W państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą B, średnia długość życia ludności jest większa niż w państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą A.	X	
3.	W państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą B, stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym jest większy niż w państwie, którego strukturę płci i wieku oznaczono literą A.	X	

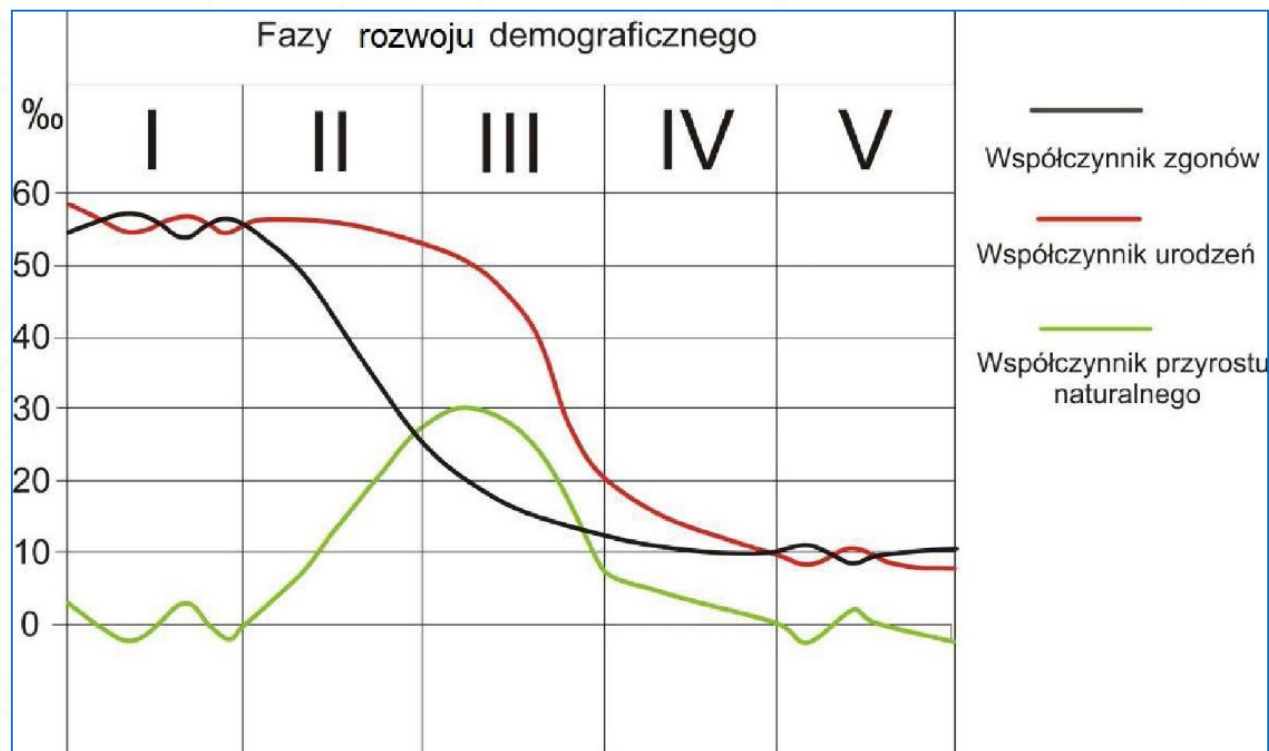
Wskazówki do rozwiązania zadania

Do poprawnego rozwiązania zadania niezbędna jest umiejętność analizowania i porównywania przedstawionych na wykresach danych statystycznych, np. jaki kształt piramidy świadczy o znacznej wartości współczynnika urodzeń, a jaki o znacznej długości trwania życia ludności w danym państwie. Wielkość współczynnika urodzeń (wysoki, mały, mniejszy, większy) należy określić, porównując kształt piramidy płci i wieku oraz procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Zauważ, że na tych wykresach wiek produkcyjny obejmuje ludzi w wieku 19-60 lat, a poprodukcyjny - powyżej 60 lat.

Zadanie: 202

Na wykresie przedstawiono wartość współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w fazach rozwoju demograficznego.

Uzasadnij, że w różnych fazach rozwoju demograficznego współczynnik przyrostu naturalnego może mieć taką samą wartość.

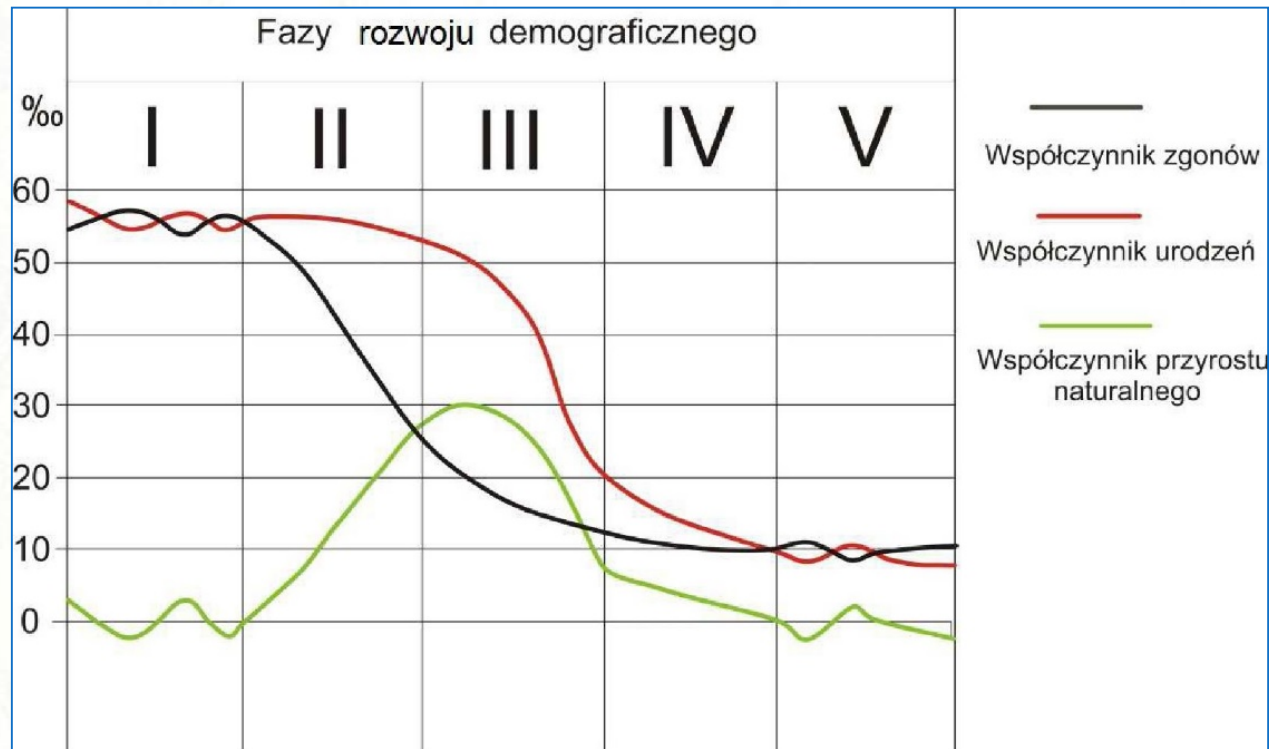
PRZEMOTOWA STRONA Z GEOGRAFII
geografia24.eu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.
Opisane w tym dokumencie dane są wyłącznie do celów edukacyjnych i nie mają charakteru oficjalnego.
Opisane w tym dokumencie dane są wyłącznie do celów edukacyjnych i nie mają charakteru oficjalnego.

Zadanie: 202

Na wykresie przedstawiono wartość współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w fazach rozwoju demograficznego.

Uzasadnij, że w różnych fazach rozwoju demograficznego współczynnik przyrostu naturalnego może mieć taką samą wartość.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Odczytaj wartości współczynnika przyrostu naturalnego w każdej z faz rozwoju demograficznego. Zwróć uwagę, że wartości te są jednakowe w całej I i V fazie. Porównaj wartości współczynników urodzeń i zgonów w tych dwóch fazach. Pamiętaj, że przyrost naturalny oblicza się, odejmując od liczby urodzeń liczbę zgonów.

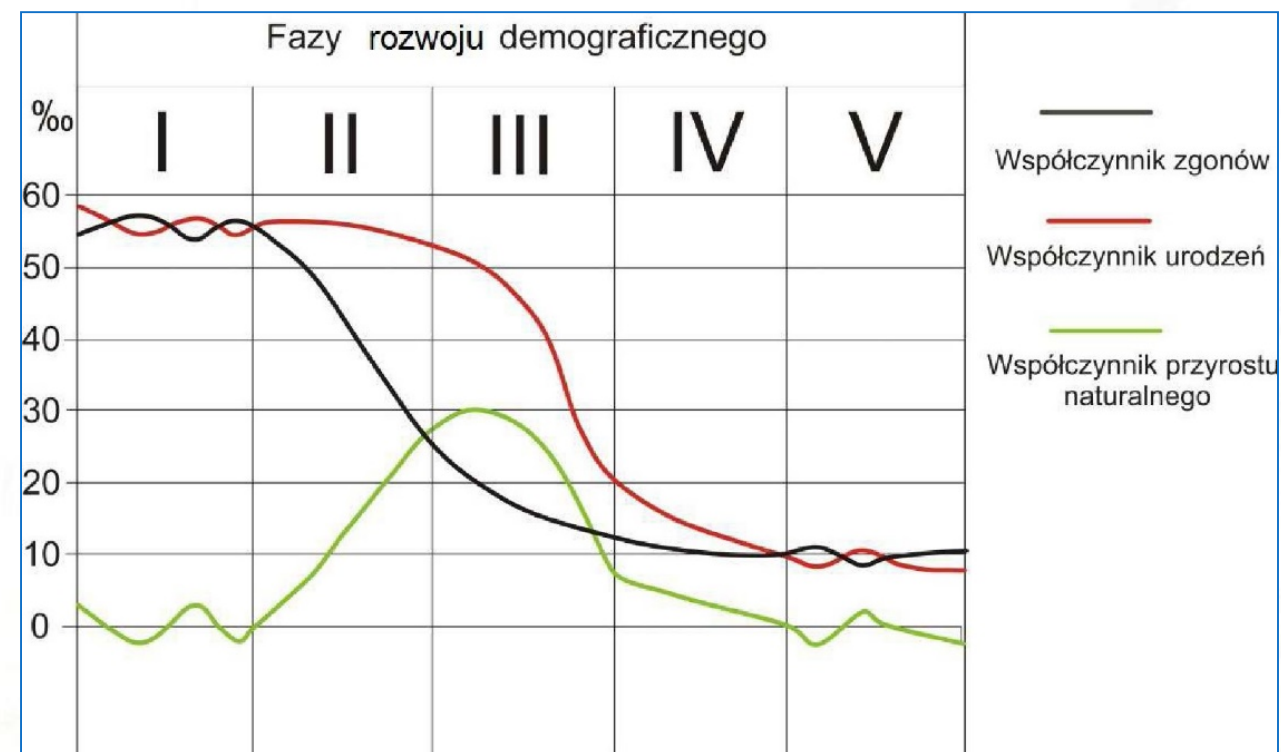
Przykład poprawnej odpowiedzi

Współczynnik przyrostu naturalnego może mieć taką samą wartość w różnych fazach rozwoju demograficznego, ponieważ jego wartość zależy od wartości współczynnika urodzeń i współczynnika zgonów. W I fazie rozwoju demograficznego niewielki (lub ujemny) przyrost naturalny wynika z dużej liczby zgonów i dużej liczby urodzeń. W fazie V niewielki (lub ujemny) przyrost naturalny wynika z małej liczby zgonów i małej liczby urodzeń. W obu fazach wartość współczynnika przyrostu naturalnego, dodatnia lub ujemna, osiąga kilka promili. Współczynnik przyrostu naturalnego waha się od -3% do 3%.

Zadanie: 203

Na wykresie przedstawiono wartość współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w fazach rozwoju demograficznego.

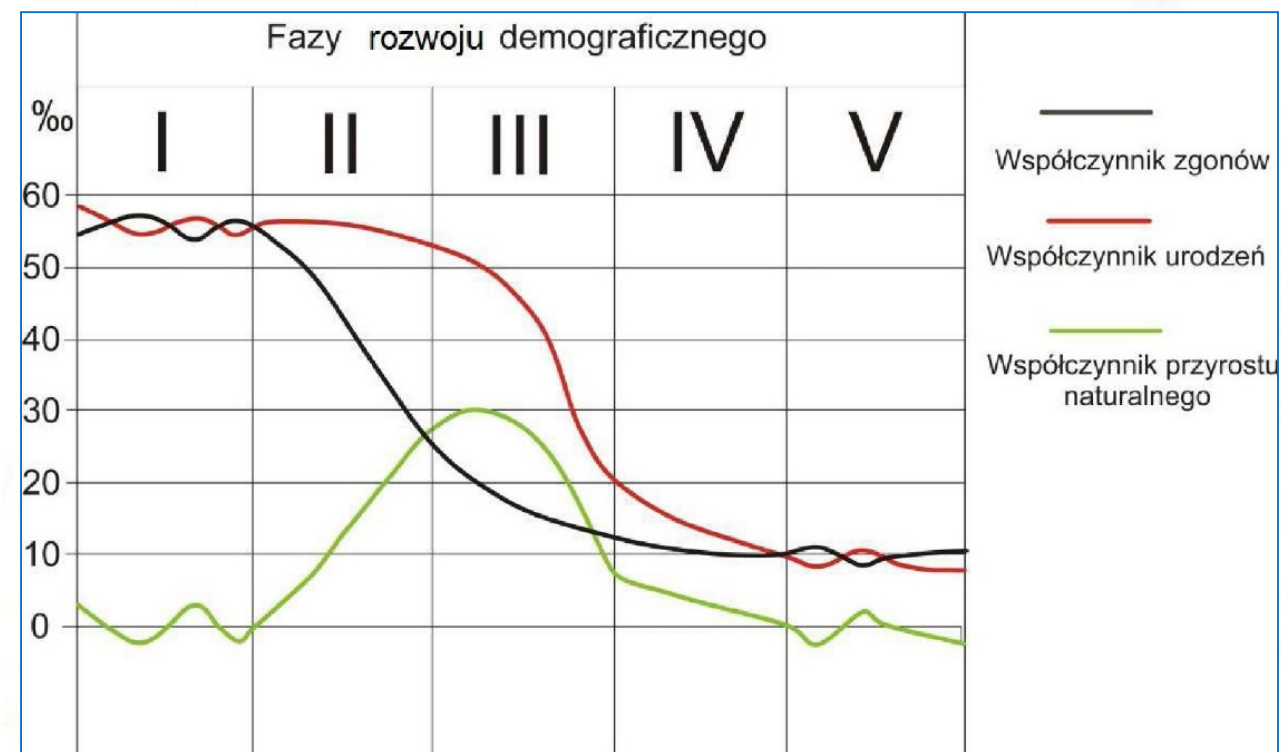
Wyjaśnij, dlaczego wartości współczynnika zgonów w I i V fazie demograficznej różnią się.

Zadanie: 203

Na wykresie przedstawiono wartość współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w fazach rozwoju demograficznego.

Wyjaśnij, dlaczego wartości współczynnika zgonów w I i V fazie demograficznej różnią się.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przeanalizuj uważnie zmiany wartości współczynnika zgonów w poszczególnych fazach rozwoju demograficznego. Zauważ, że w I fazie przyjmuje on wartość 50-60‰, a w V fazie waha się w granicach 10%. Wysoki współczynnik zgonów odzwierciedla warunki życia ludności, np. niewystarczającą ilość pożywienia czy brak podstawowej opieki medycznej. Spadek wartości współczynnika zgonów powiąż z postępującym rozwojem społeczno-gospodarczym państw. Im wyższy stopień rozwoju społeczno-gospodarczego, tym mniejszy współczynnik zgonów. Rozwój medycyny, poprawa żywienia, zapewnienie lepszych warunków sanitarnych wpłynęły na wydłużenie życia. W krajach wysoko rozwiniętych przyczynami zgonów są choroby zwyrodnieniowe, choroby nowotworowe i układu krążenia.

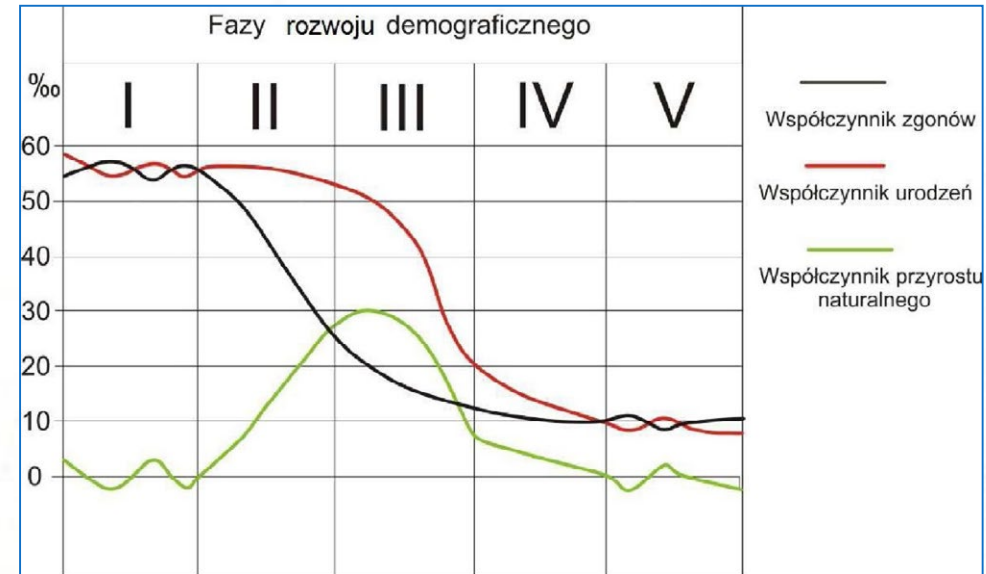
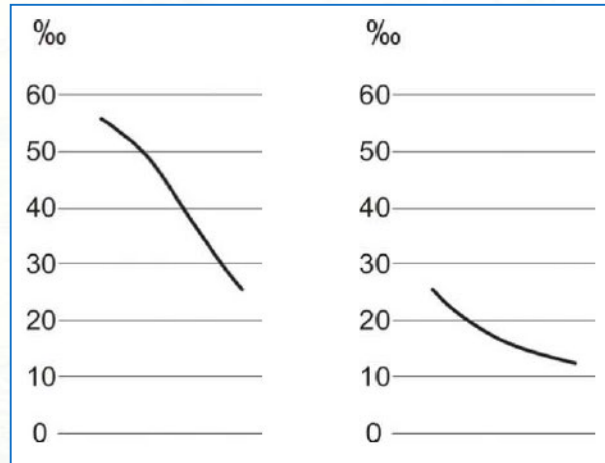
Przykład poprawnej odpowiedzi

W I fazie rozwoju demograficznego współczynnik zgonów jest bardzo wysoki. Społeczeństwa znajdujące się w tej fazie rozwoju demograficznego charakteryzuje bardzo niski poziom rozwoju społeczno-gospodarczego. Występuje duża liczba zgonów spowodowana głównie chorobami epidemicznymi i pasożytniczymi oraz klęskami głodu. Rozprzestrzenianie się chorób związane jest z warunkami życia i brakiem odpowiedniej opieki medycznej. W V fazie rozwoju demograficznego współczynnik zgonów ma niską wartość, równą 10%. Społeczeństwa znajdujące się w tej fazie rozwoju demograficznego charakteryzuje wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego. Przy wysoko rozwiniętej medycynie zgonów jest znacznie mniej. Są one spowodowane głównie chorobami wieku podeszłego (zwyrodnieniowymi), chorobami nowotworowymi i układu krążenia.

Zadanie: 204

Na wykresie przedstawiono wartość współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w fazach rozwoju demograficznego.

Na wykresach przedstawiono wartości współczynnika zgonów charakterystyczne dla 2 z 5 faz rozwoju demograficznego.

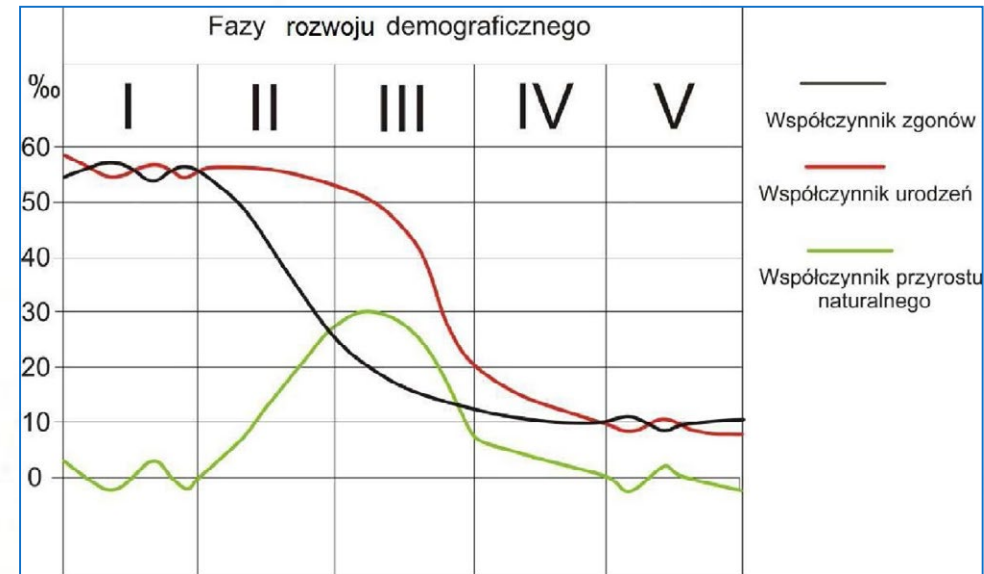
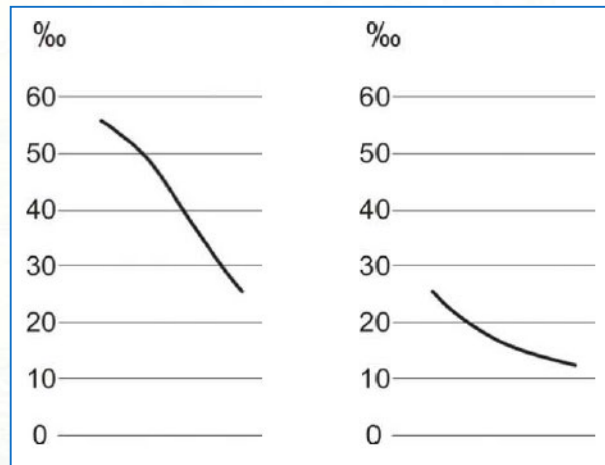
Zaznacz poprawne dokończenie zdania (patrz ^ materiał źródłowy do zadań 202.-204.). Na wykresach przedstawiono wartości współczynnika zgonów charakterystyczne dla fazy

- A. I i II B. II i III C. III i IV D. IV i V

Zadanie: 204

Na wykresie przedstawiono wartość współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w fazach rozwoju demograficznego.

Na wykresach przedstawiono wartości współczynnika zgonów charakterystyczne dla 2 z 5 faz rozwoju demograficznego.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania (patrz ^ materiał źródłowy do zadań 202.-204.). Na wykresach przedstawiono wartości współczynnika zgonów charakterystyczne dla fazy

- A. I i II B. II i III C. III i IV D. IV i V

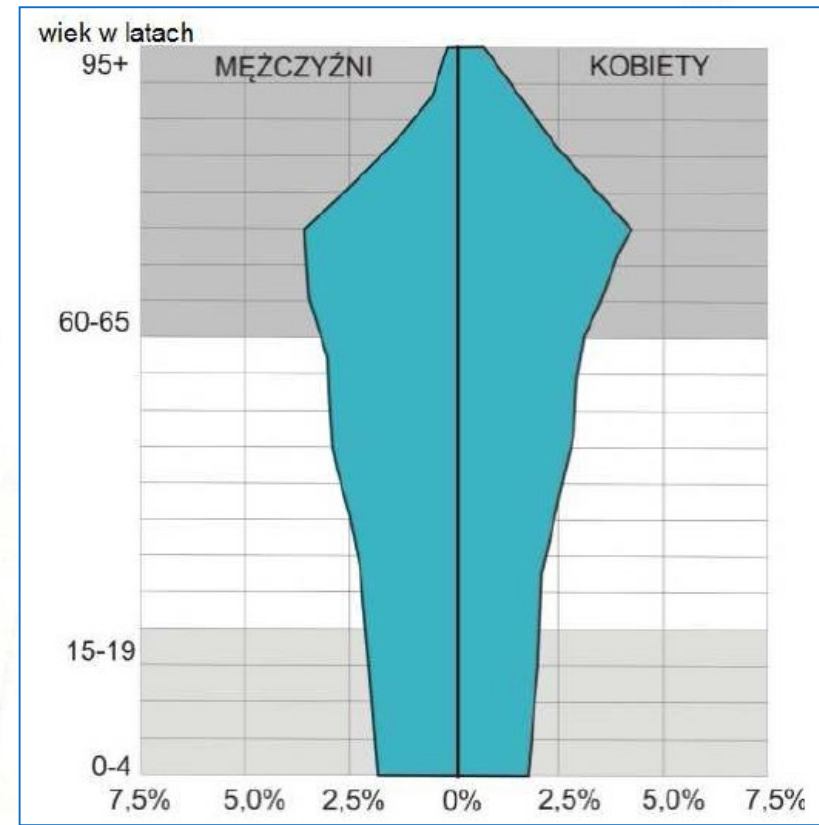
Wskazówki do rozwiązywania zadania

Odczytaj z wykresu wartość współczynnika przyrostu naturalnego (W_{PN}) i współczynnika urodzeń (W_U) na początku I fazy rozwoju demograficznego. Znając te dwie wartości, możesz obliczyć współczynnik zgonów (W_Z), korzystając ze wzoru $W_Z = W_U - W_{PN}$. Podobną metodę zastosuj do obliczenia wartości W_Z na granicach każdej z faz rozwoju demograficznego. Porównaj otrzymane wyniki z wartościami W_Z przedstawionymi na dwóch wykresach.

Zadanie: 205

Na wykresie przedstawiono strukturę płci i wieku ludności wybranego państwa.

Podaj dwie cechy struktury wieku ludności, które świadczą o tym, że państwo to znajduje się w IV fazie rozwoju demograficznego.

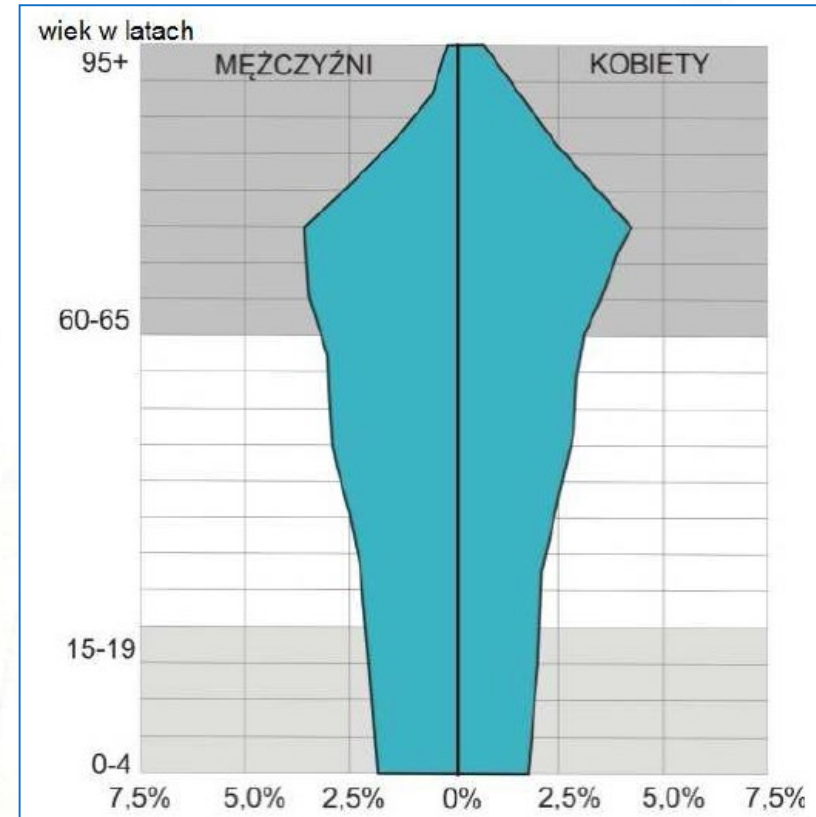
PRZEMOTORA STRONA 2 GEOGRAFIA
geografia24.eu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.
Opisane w tym podręczniku dane są wyłącznie do celów edukacyjnych i nie mają charakteru oficjalnego.
Opisane w tym podręczniku dane są wyłącznie do celów edukacyjnych i nie mają charakteru oficjalnego.

Zadanie: 205

Na wykresie przedstawiono strukturę płci i wieku ludności wybranego państwa.

Podaj dwie cechy struktury wieku ludności, które świadczą o tym, że państwo to znajduje się w IV fazie rozwoju demograficznego.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Do poprawnego rozwiązania zadania niezbędna jest umiejętność analizowania przedstawionych na wykresie danych statystycznych, dotyczących udziału poszczególnych grup wiekowych ludności w ogólnej liczbie mieszkańców danego państwa oraz znajomość cech społeczeństwa, znajdującego się w V fazie rozwoju demograficznego. Takimi cechami są m.in. niski współczynnik przyrostu naturalnego i mały odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym. Poprawna odpowiedź powinna uwzględniać cechy demograficzne społeczeństwa odczytane z wykresu. Cechy te powinny odnosić się np. do udziału najmłodszych i najstarszych grup wiekowych w strukturze wiekowej ludności. Można także zapisać cechę, jako porównanie, np. *w ogólnej liczbie ludności udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest większy niż ludności w wieku przedprodukcyjnym*. Można też dokonać uogólnienia, np. *społeczeństwo jest stare demograficznie*.

Przykład poprawnej odpowiedzi

- Niewielki udział dzieci i młodzieży w ogóle społeczeństwa.
- W ogólnej liczbie ludności udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest większy niż ludności w wieku przedprodukcyjnym.
- Społeczeństwo stare demograficznie.
- Wysoka przeciętna długość trwania życia.

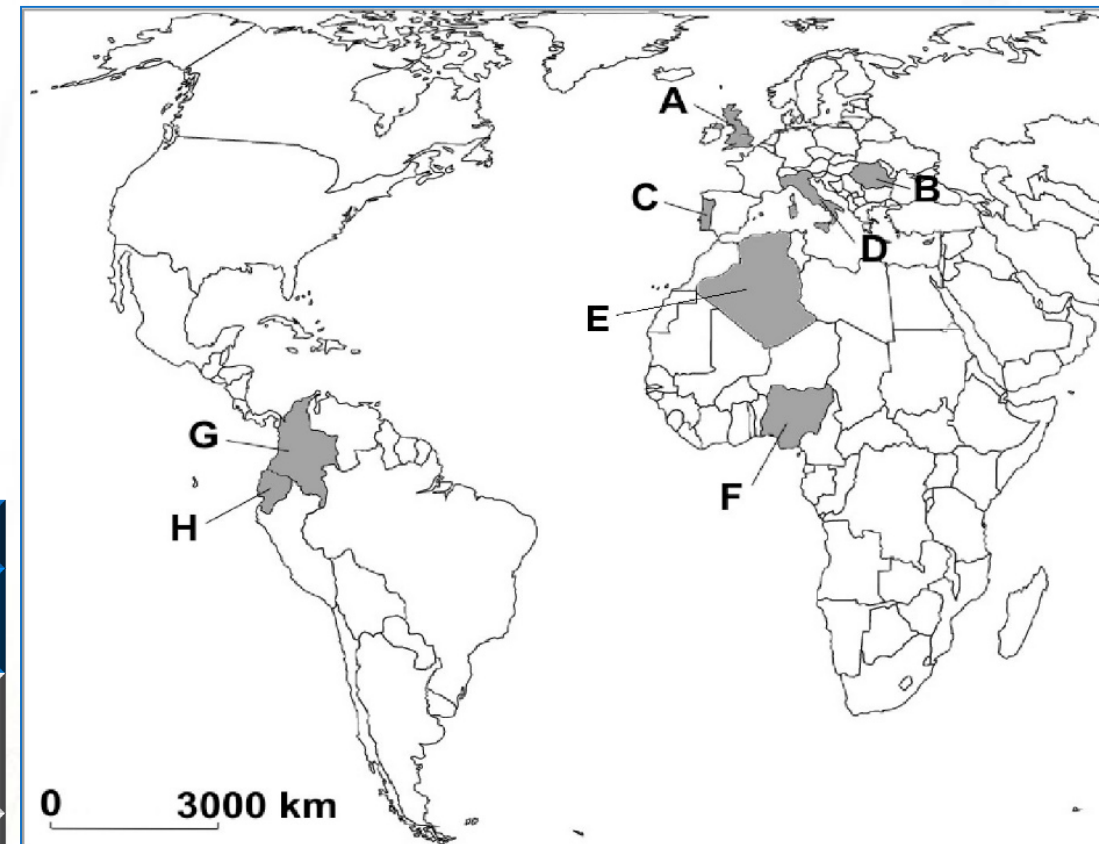
Zadanie: 206

Na mapie zaznaczono wybrane państwa w Europie oraz w Afryce i Ameryce Południowej, z których przybyło dużo imigrantów do Hiszpanii po 2000 r.

Imigranci przybywają do Hiszpanii głównie w poszukiwaniu pracy. Napływowi imigrantów do tego kraju sprzyja wiele czynników, których przykłady podano w tabeli.

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwy państw, z których przybywa do Hiszpanii ludność, zamierzająca się tam osiedlić ze względu na podane czynniki.

Lp.	Czynniki sprzyjające migracji do Hiszpanii	Kraj pochodzenia imigrantów	
		nazwa	oznaczenie literowe na mapie
1.	Ułatwienia dla imigrantów z byłych kolonii, znajomość języka hiszpańskiego.		
2.	Klimat śródziemnomorski dogodny dla osiedlania się emerytów.		

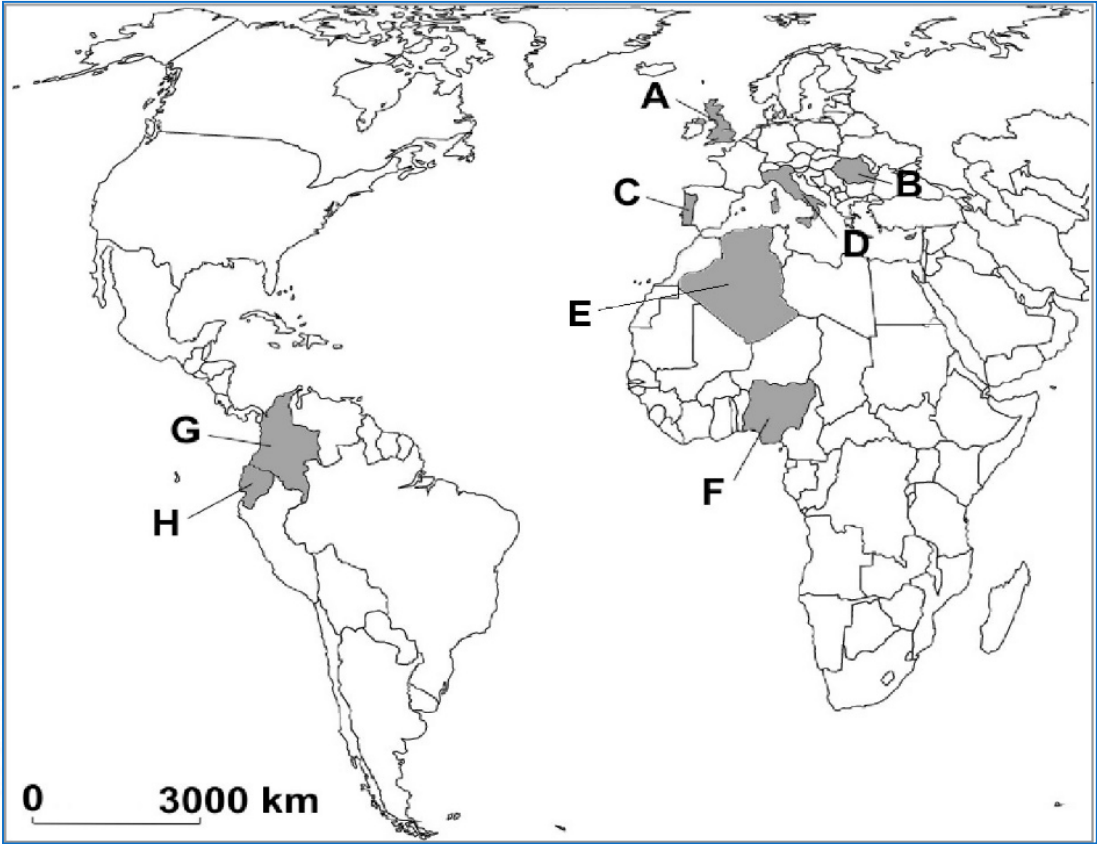
Zadanie: 206

Na mapie zaznaczono wybrane państwa w Europie oraz w Afryce i Ameryce Południowej, z których przybyło dużo imigrantów do Hiszpanii po 2000 r.

Imigranci przybywają do Hiszpanii głównie w poszukiwaniu pracy. Napływowi imigrantów do tego kraju sprzyja wiele czynników, których przykłady podano w tabeli.

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwy państw, z których przybywa do Hiszpanii ludność, zamierzająca się tam osiedlić ze względu na podane czynniki.

Lp.	Czynniki sprzyjające migracji do Hiszpanii	Kraj pochodzenia imigrantów	
		nazwa	oznaczenie literowe na mapie
1.	Ułatwienia dla imigrantów z byłych kolonii, znajomość języka hiszpańskiego.	Kolumbia Ekwador	G H
2.	Klimat śródziemnomorski dogodny dla osiedlania się emerytów.	Wielka Brytania	A

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przyporządkowując kraje do pierwszego z podanych czynników, a wynikającego z przeszłości kolonialnej Hiszpanii, należy brać pod uwagę zaznaczone na mapie państwa pozaeuropejskie. Posiadłości hiszpańskie w Afryce obejmowały kiedyś obecne terytoria: Maroka, Sahary Zachodniej, Gwinei Równikowej oraz szereg mniejszych wysp. W Ameryce Południowej koloniami hiszpańskimi były prawie wszystkie duże kraje tego kontynentu poza Brazylią, Gujaną i Surinamem. W ostatnim czasie śródziemnomorskie wybrzeża Hiszpanii oraz należące do niej Wyspy Kanaryjskie, z racji łagodnego klimatu, stały się miejscem, w którym osiedlają się emeryci. Są to zazwyczaj osoby, które dysponują odpowiednimi środkami finansowymi na zakup domów i ich utrzymanie. Emeryci przyjeżdżają do Hiszpanii, aby spędzić resztę życia, na ogół z bogatych krajów położonych w Europie Zachodniej, w których klimat jest mniej korzystny dla ludzi w podeszłym wieku.

W tekście przedstawiono informacje o migracjach zewnętrznych w Norwegii.

W Norwegii zwiększa się liczba imigrantów. W tym kraju osiedla się głównie ludność z państw europejskich oraz z Azji i Afryki. Są to często osoby o odmiennych cechach społeczno-kulturowych, wśród nich muzułmanie, którzy przyjechali do Norwegii głównie dzięki otwartej polityce azylowej. Od końca II wojny światowej Norwegia przyjmowała imigrantów z rejonów konfliktów, np. pod koniec lat 40. byli to Żydzi z Europy Wschodniej, a w latach 80. - Kurdowie. Choć od 1975 r. Norwegia oficjalnie nie zaprasza gastarbeiterów, to prowadzi mądrą, selektywną politykę migracyjną, zapraszając fachowców w tych dziedzinach, w których ich brakuje. Dominuje pragmatyczne podejście, ponieważ w Norwegii ciągle występuje deficyt rąk do pracy.

Na podstawie tekstu podaj dwie cechy polityki migracyjnej Norwegii, które wpływają na strukturę narodowościową imigrantów w tym kraju.

Zadanie: 207

W tekście przedstawiono informacje o migracjach zewnętrznych w Norwegii.

W Norwegii zwiększa się liczba imigrantów. W tym kraju osiedla się głównie ludność z państw europejskich oraz z Azji i Afryki. Są to często osoby o odmiennych cechach społeczno-kulturowych, wśród nich muzułmanie, którzy przyjechali do Norwegii głównie dzięki otwartej polityce azylowej. Od końca II wojny światowej Norwegia przyjmowała imigrantów z rejonów konfliktów, np. pod koniec lat 40. byli to Żydzi z Europy Wschodniej, a w latach 80. - Kurdowie. Choć od 1975 r. Norwegia oficjalnie nie zaprasza gastarbeiterów, to prowadzi mądrą, selektywną politykę migracyjną, zapraszając fachowców w tych dziedzinach, w których ich brakuje. Dominuje pragmatyczne podejście, ponieważ w Norwegii ciągle występuje deficyt rąk do pracy.

Na podstawie tekstu podaj dwie cechy polityki migracyjnej Norwegii, które wpływają na strukturę narodowościową imigrantów w tym kraju.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Analizując tekst źródłowy, można sformułować dwa wnioski odnoszące się do polityki migracyjnej w Norwegii.

1. Polityka migracyjna wpływa korzystnie na rynek pracy w Norwegii.
2. Od końca II wojny światowej jest to polityka o charakterze humanitarnym.

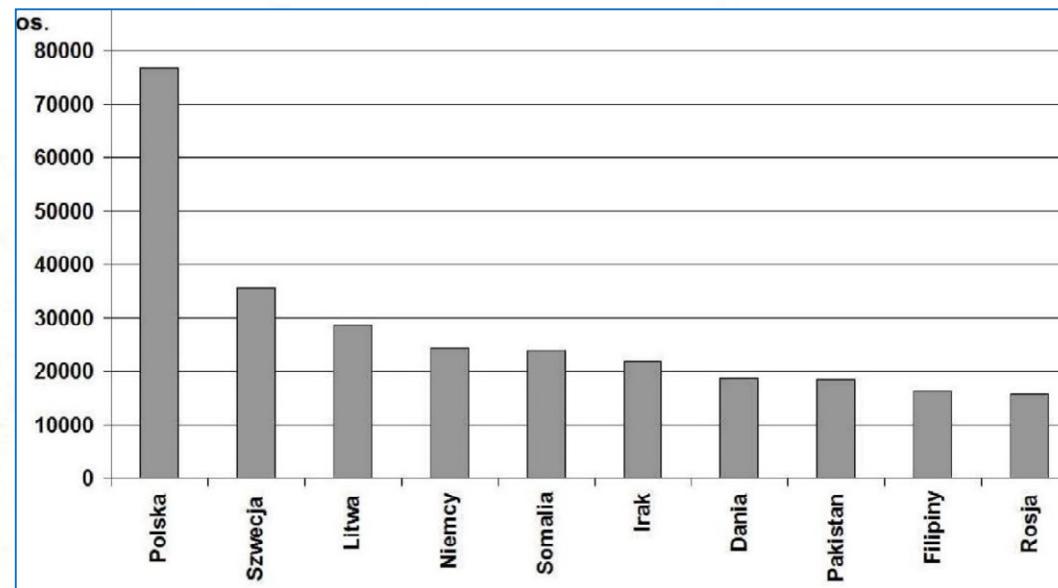
Aby udzielić odpowiedzi na pytanie, odszukaj takie fragmenty tekstu, które zawierają argumenty potwierdzające powyższe wnioski. Pamiętaj o sformułowaniu odpowiedzi w formie adekwatnej do polecenia. Nie może nią być mechanicznie przepisany fragment tekstu źródłowego.

Przykład poprawnej odpowiedzi

- Zachęcanie do podejmowania pracy osób o pożądanych w Norwegii kwalifikacjach.
- Sprzyjanie imigracji z krajów, w których trwają lub trwały konflikty, np. wojna domowa.

Zadanie: 208

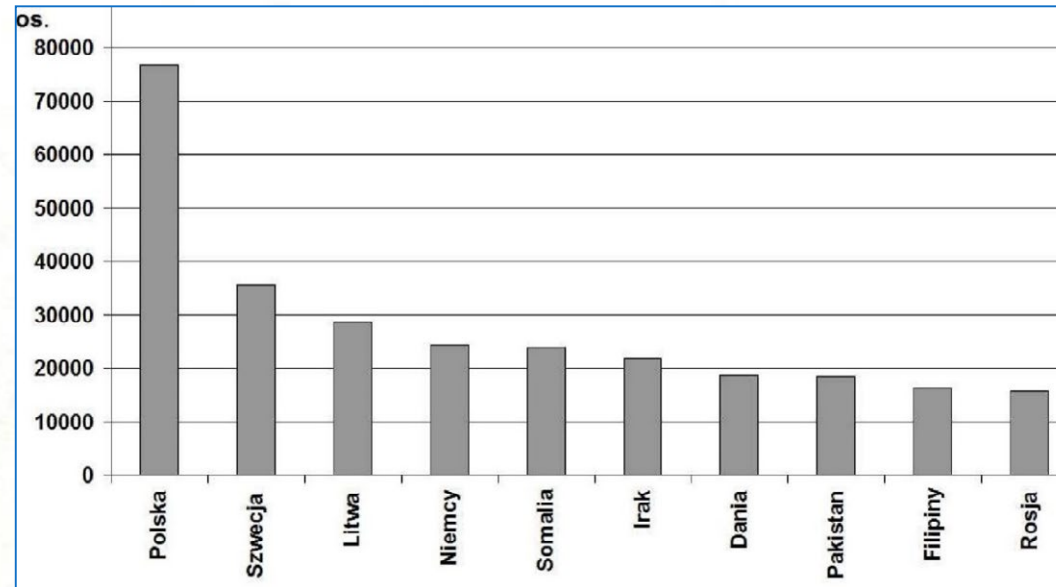
Na wykresie przedstawiono 10 państw, z których pochodziło najwięcej imigrantów w Norwegii w 2013 r.

Na podstawie wykresu sformułuj dwa wnioski dotyczące kierunków migracji ludności z krajów europejskich do Norwegii.

Zadanie: 208

Na wykresie przedstawiono 10 państw, z których pochodziło najwięcej imigrantów w Norwegii w 2013 r.

Na podstawie wykresu sformułuj dwa wnioski dotyczące kierunków migracji ludności z krajów europejskich do Norwegii.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Rozwiązywanie zadania rozpocznij od wyodrębnienia, spośród krajów przedstawionych na wykresie, tych państw, które położone są w Europie.

Analizując ich rozmieszczenie na mapie, możesz znaleźć pewne cechy wspólne, np. odnoszące się do:

- położenia tych krajów względem granic Norwegii,
- przestrzennego skupienia tych krajów w określonej części Europy.

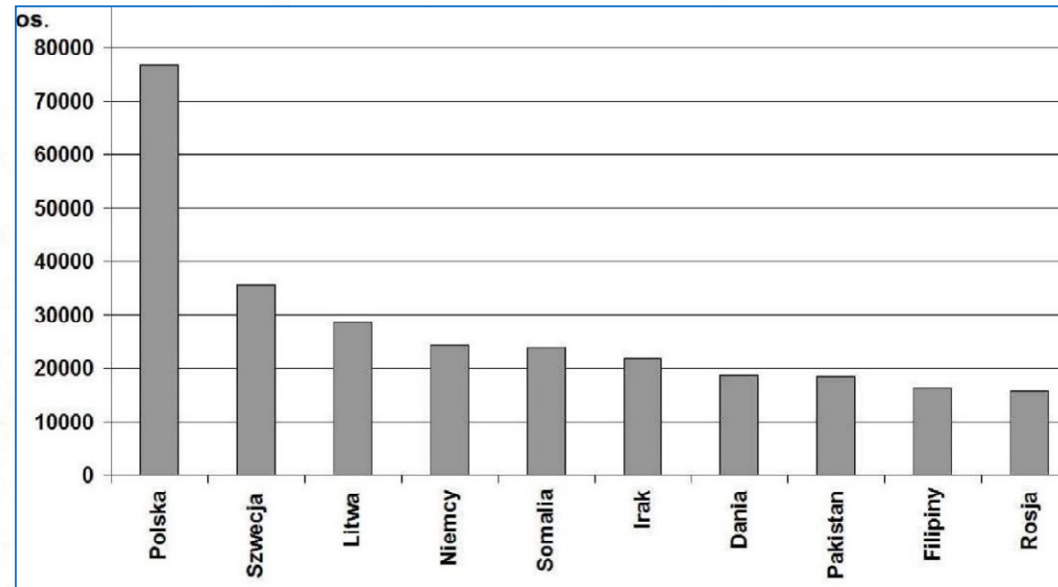
Zastanów się, czy są to kraje położone blisko, czy daleko od Norwegii. W której części (lub częściach Europy) znajdują się kraje, z których przybywa najwięcej imigrantów? Odczytaj z wykresu, z którego kraju przybyło do Norwegii najwięcej osób.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Imigranci przybywają z (bogatych) krajów najbliższego sąsiedztwa Norwegii.
- Imigranci przybywają z (mało zamożnych) krajów Europy Środkowo-Wschodniej.
- Najwięcej imigrantów przybywa z Polski.

Zadanie: 209

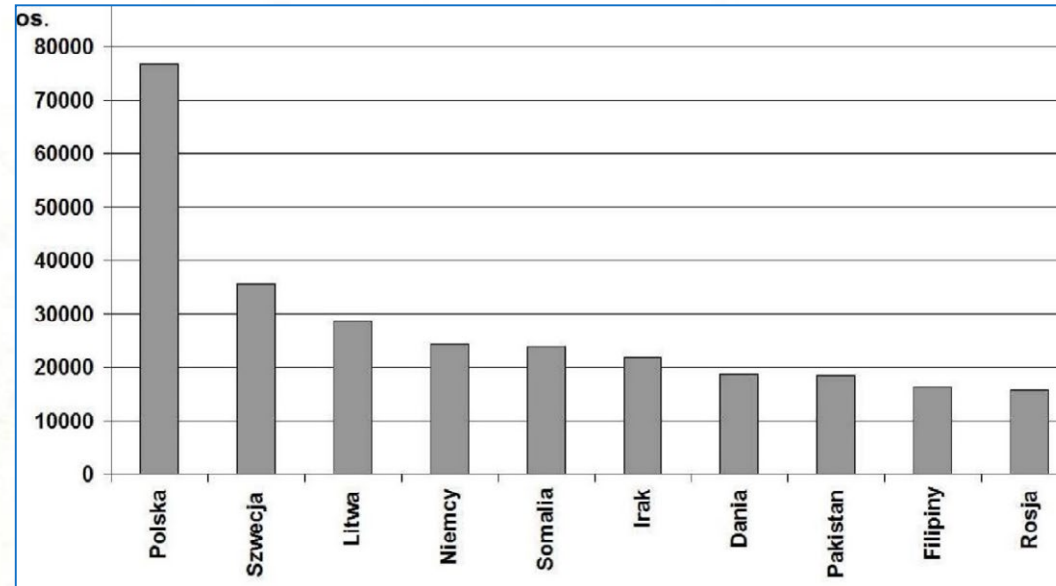
Na wykresie przedstawiono 10 państw, z których pochodziło najwięcej imigrantów w Norwegii w 2013 r.

Na podstawie wykresu podaj nazwy trzech państw muzułmańskich, z których wywodzą się imigranci w Norwegii.

Zadanie: 209

Na wykresie przedstawiono 10 państw, z których pochodziło najwięcej imigrantów w Norwegii w 2013 r.

Na podstawie wykresu podaj nazwy trzech państw muzułmańskich, z których wywodzą się imigranci w Norwegii.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Nie można mylić krajów muzułmańskich z krajami, w których mieszkają muzułmanie. Dlatego na wykresie odszukaj tylko te kraje, w których większość ludności wyznaje islam. Pamiętaj, że wyznawcy tej religii dominują liczebnie nie tylko w krajach Azji Zachodniej lub Azji Środkowej, ale również w innych częściach świata.

Somalia, Irak, Pakistan

Poniższy tekst dotyczy wpływu imigracji na rynek pracy w Polsce.

W najbliższej przyszłości można spodziewać się wzrostu liczby cudzoziemców w Polsce. Związane jest to z trendami demograficznymi w naszym kraju oraz z faktem, że w wielu krajach, w których żyje się gorzej niż u nas, występuje nadmiar rąk do pracy, zwłaszcza wśród osób młodych. W Polsce, podobnie jak w innych krajach wysoko rozwiniętych, imigranci liczą na zatrudnienie w branżach, w których coraz trudniej jest znaleźć chętnych do pracy wśród rodzimych mieszkańców. Sytuacja demograficzna naszego kraju powoduje, że cudzoziemcom coraz łatwiej znaleźć pracę w rolnictwie, budownictwie oraz w usługach domowych, szczególnie w opiece nad osobami starszymi.

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy uzasadnij dwoma argumentami, że wzrost liczby imigrantów może być korzystny dla Polski pod względem społeczno-gospodarczym.

Zadanie: 210

Poniższy tekst dotyczy wpływu imigracji na rynek pracy w Polsce.

W najbliższej przyszłości można spodziewać się wzrostu liczby cudzoziemców w Polsce. Związane jest to z trendami demograficznymi w naszym kraju oraz z faktem, że w wielu krajach, w których żyje się gorzej niż u nas, występuje nadmiar rąk do pracy, zwłaszcza wśród osób młodych. W Polsce, podobnie jak w innych krajach wysoko rozwiniętych, imigranci liczą na zatrudnienie w branżach, w których coraz trudniej jest znaleźć chętnych do pracy wśród rodzimych mieszkańców. Sytuacja demograficzna naszego kraju powoduje, że cudzoziemcom coraz łatwiej znaleźć pracę w rolnictwie, budownictwie oraz w usługach domowych, szczególnie w opiece nad osobami starszymi.

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy uzasadnij dwoma argumentami, że wzrost liczby imigrantów może być korzystny dla Polski pod względem społeczno-gospodarczym.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

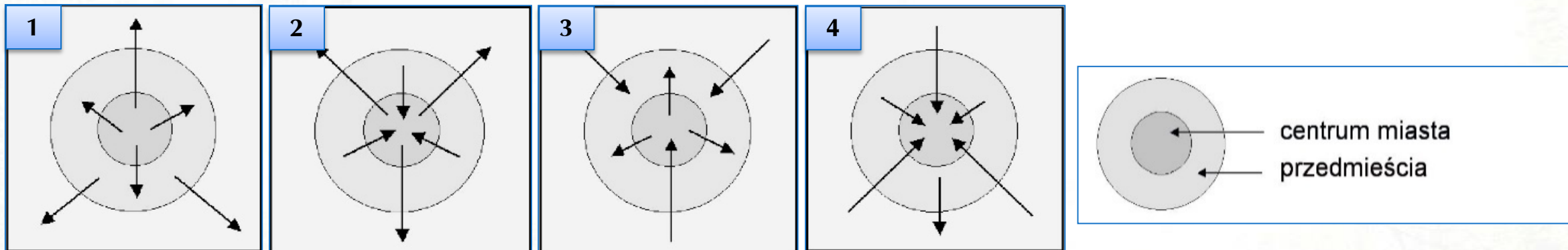
Zwróć uwagę, że nawet skutki oceniane w krótkiej perspektywie jako negatywne (np. wzrost konkurencji na rynku pracy), mogą mieć korzystne rezultaty. Sformułuj argumenty tak, aby wskazywały one korzyści społeczno-gospodarcze dla Polski wynikające ze wzrostu liczby imigrantów. Nie wystarczy podanie samych skutków imigracji. Należy podać argumenty pokazujące, że określone skutki mogą mieć pozytywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo w Polsce. Weź pod uwagę fakt, że wśród ludzi opuszczających swoją ojczyznę w poszukiwaniu lepszych warunków życia przeważają osoby młode.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Zmniejszy się niedobór rąk do pracy w działach wymagających młodych pracowników.
- Wzrośnie jakość i wydajność pracy (dzięki większej konkurencji na rynku pracy), co sprzyja wzrostowi PKB.
- Dzięki odmłodzeniu społeczeństwa i wzrostowi populacji wzrośnie sprzedaż towarów i usług (szczególnie przeznaczonych dla ludzi młodych), co sprzyja wzrostowi PKB.

Zadanie: 211

Na rysunkach 1.-4. przedstawiono kierunki migracji ludności w różnych fazach urbanizacji.

W tekście przedstawiono procesy zachodzące w jednej z faz urbanizacji.

W wyniku rozwoju przemysłu istniejąca infrastruktura miejska ulega przeciążeniu, co powoduje pogorszenie warunków życia ludności i utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej w mieście. Bardziej zamożne grupy społeczne, poszukując lepszych warunków do życia, przenoszą się z centrum na przedmieścia. Do miast ciągle przybywają imigranci w poszukiwaniu pracy. Przedmieścia powiększają się zarówno pod względem liczby ludności, jak i obszaru. Liczba ludności miasta intensywnie wzrasta.

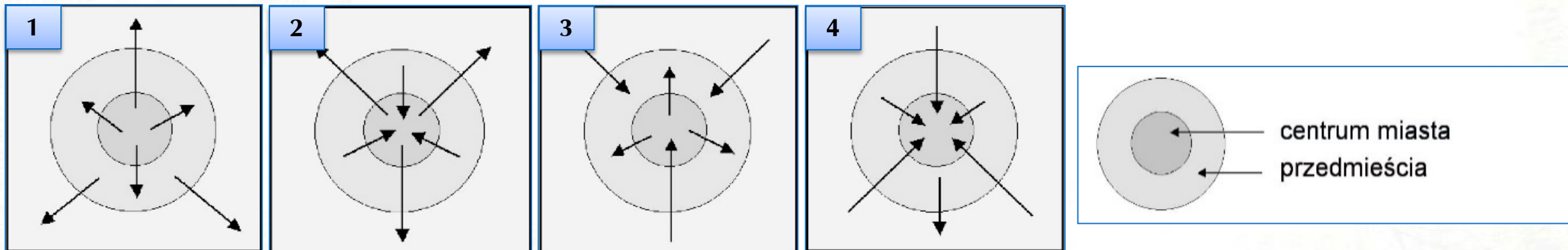
Podaj numer rysunku, na którym przedstawiono kierunki migracji charakterystyczne dla opisanej w tekście fazy urbanizacji oraz podaj nazwę tej fazy.

TELEMOTOREKSTOWA STRONA ZŁOŻENIA
geografia24.pl

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.
Drukowanie tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych).
Drukowanie transkrypcji: Niewolny Dariusz

Zadanie: 211

Na rysunkach 1.-4. przedstawiono kierunki migracji ludności w różnych fazach urbanizacji.

W tekście przedstawiono procesy zachodzące w jednej z faz urbanizacji.

W wyniku rozwoju przemysłu istniejąca infrastruktura miejska ulega przeciążeniu, co powoduje pogorszenie warunków życia ludności i utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej w mieście. Bardziej zamożne grupy społeczne, poszukując lepszych warunków do życia, przenoszą się z centrum na przedmieścia. Do miast ciągle przybywają imigranci w poszukiwaniu pracy. Przedmieścia powiększają się zarówno pod względem liczby ludności, jak i obszaru. Liczba ludności miasta intensywnie wzrasta.

Podaj numer rysunku, na którym przedstawiono kierunki migracji charakterystyczne dla opisanej w tekście fazy urbanizacji oraz podaj nazwę tej fazy.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Rozwiązując zadanie, najpierw porównaj kierunki migracji ludności opisane w tekście z kierunkami migracji przedstawionymi na rysunkach.

W tekście jest mowa o tym, że część społeczeństwa przenosi się z centrum miasta na przedmieścia. Taka sytuacja ukazana jest na dwóch rysunkach. Decydując o wyborze właściwego rysunku, weź pod uwagę informację, że do miast przybywają imigranci.

Do poprawnego rozwiązania zadania potrzebna jest znajomość faz urbanizacji i ich charakterystycznych cech. Wyróżnia się następujące fazy:

1. urbanizację wstępną, cechującą się wzrostem liczby ludności w miastach, zwłaszcza w centrum,
 2. suburbanizację, charakteryzującą się wzrostem liczby ludności przedmieść i spadkiem liczby ludności w centrum oraz napływem ludności wiejskiej, m.in. na obszary peryferyjne,
 3. dezurbanizację, w której następuje odpływ ludności na obszary znacznie oddalone od centrów miast,
 4. reurbanizację, charakteryzującą się ponownym wzrostem liczby ludności w centrach miast. Aby stwierdzić, która faza urbanizacji została opisana, wykorzystaj podane w tekście informacje.
- Przemysł jest już na tyle rozwinięty i liczba ludności miasta na tyle duża, że infrastruktura uległa przeciążeniu, a życie w mieście staje się uciążliwe.
 - Część ludności z centrum emigruje, ale osiedla się w granicach miasta.
 - Do miasta nadal napływają liczni imigranci.

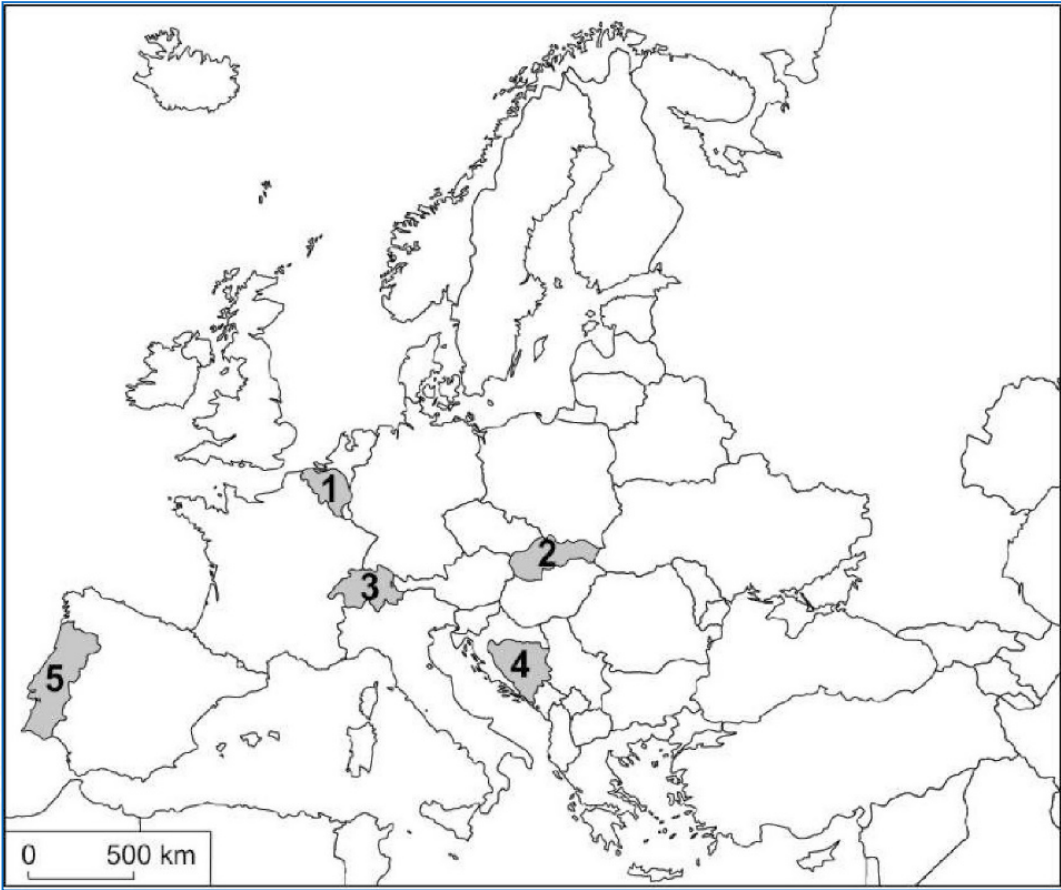
3. Suburbanizacja

Zadanie: 212

Na mapie numerami 1.-5. oznaczono wybrane państwa.

Niektóre państwa w Europie charakteryzują się zróżnicowaną strukturą etniczną i narodowościową.

Wpisz do tabeli nazwy opisywanych państw i litery, którymi oznaczono ich położenie na mapie.

Opis regionu		Nazwa regionu	Oznaczenie liczbowe na mapie
A	Państwo federacyjne, którego społeczeństwo składa się z trzech grup etnicznych. Każda z tych grup wyznaje odrębną religię lub wyznanie.		
B	Państwo federacyjne, które zamieszkuje jeden naród. Mimo to, ludność posługuje się czterema językami, mającymi status języków urzędowych.		
C	Państwo federacyjne, którego społeczeństwo składa się z dwóch głównych grup etnicznych. Języki, którymi posługuje się ludność należąca do tych grup, są dwoma spośród trzech języków urzędowych w tym państwie.		

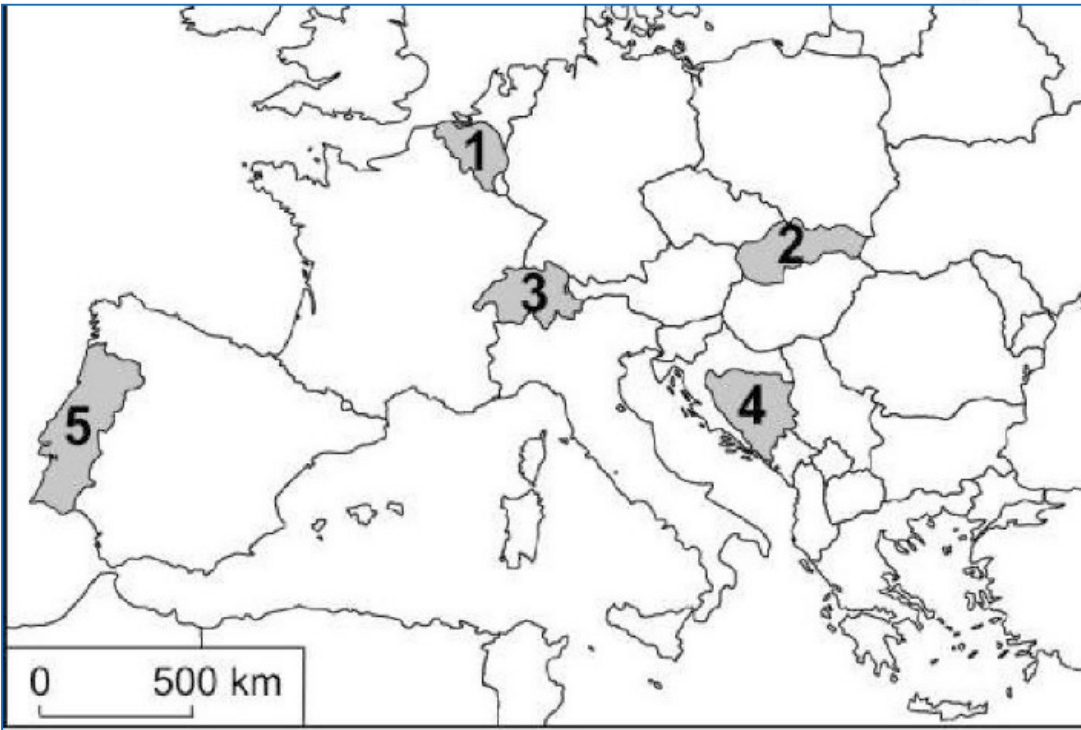
Zadanie: 212

Na mapie numerami 1.-5. oznaczono wybrane państwa.

Niektóre państwa w Europie charakteryzują się zróżnicowaną strukturą etniczną i narodowościową.

Wpisz do tabeli nazwy opisywanych państw i litery, którymi oznaczono ich położenie na mapie.

Opis regionu		Nazwa regionu	Oznaczenie liczbowe na mapie
A	Państwo federacyjne, którego społeczeństwo składa się z trzech grup etnicznych. Każda z tych grup wyznaje odrębną religię lub wyznanie.	Bośnia i Hercegowina	4
B	Państwo federacyjne, które zamieszkuje jeden naród. Mimo to, ludność posługuje się czterema językami, mającymi status języków urzędowych.	Szwajcaria (Konfederacja Szwajcarska)	3
C	Państwo federacyjne, którego społeczeństwo składa się z dwóch głównych grup etnicznych. Języki, którymi posługuje się ludność należąca do tych grup, są dwoma spośród trzech języków urzędowych w tym państwie.	Belgia (Królestwo Belgii)	1

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Rozwiązywanie zadania rozpocznij od rozpoznania wszystkich państw zaznaczonych na mapie. Po przeczytaniu opisów trzech państw wiadomo, że:

- są to kraje federacyjne,
- są to kraje, w których używa się kilku języków urzędowych,
- w jednym przypadku jest to kraj, w którym powszechnie wyznaje się trzy religie lub wyznania.

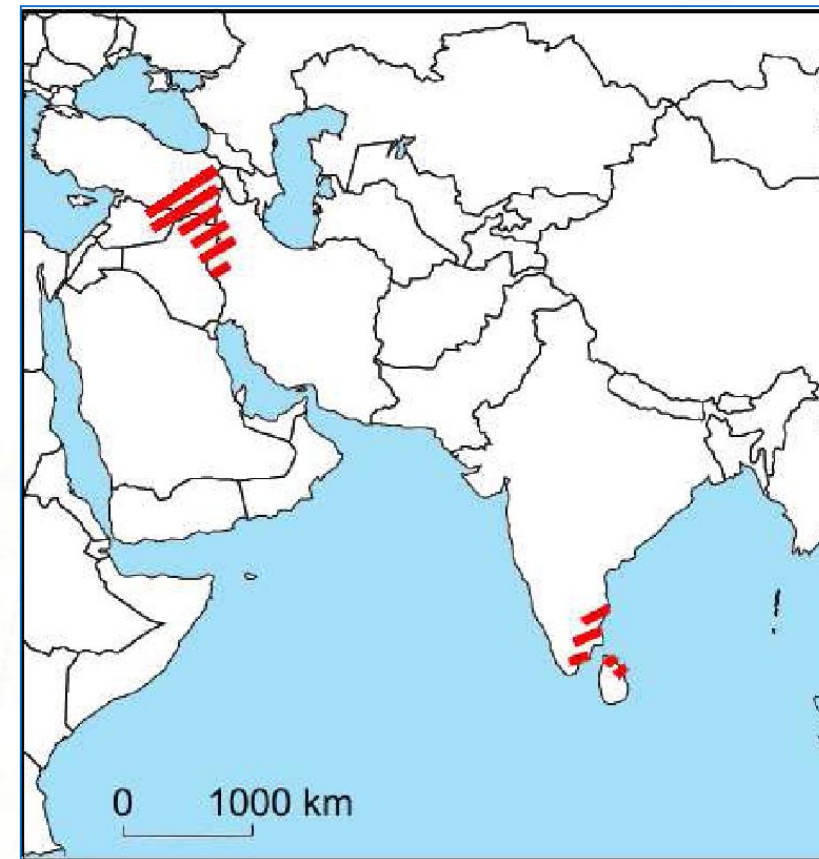
Spośród krajów zaznaczonych na mapie należy wykluczyć dwa: Słowację i Portugalię, które nie są krajami federacyjnymi. Spośród pozostałych krajów, tylko w jednym powszechnie wyznaje się trzy religie lub wyznania: katolicyzm, prawosławie i islam. Drugi z opisów zawiera informację, że ludność posługuje się czterema językami urzędowymi. Są to języki: niemiecki, francuski, włoski oraz romansz (retoromański). Na tej podstawie możesz wywnioskować, że opis dotyczy kraju graniczącego m.in. z Niemcami, Francją i Włochami.

Zadanie: 213

Na mapie zaznaczono dwa obszary położone w Azji.

Zaznacz wspólną cechę obszarów zaznaczonych na mapie.

- A. Większość ludności wyznaje buddyzm.
- B. Zasiedlenie w większości przez ludność arabską.
- C. Większość ludności posługuje się językami celtyckimi.
- D. Zasiedlenie przez naród nieposiadający własnego państwa.

PRZEMIOTNA STRONA 2 GEOGRAFIA
geografia24.eu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

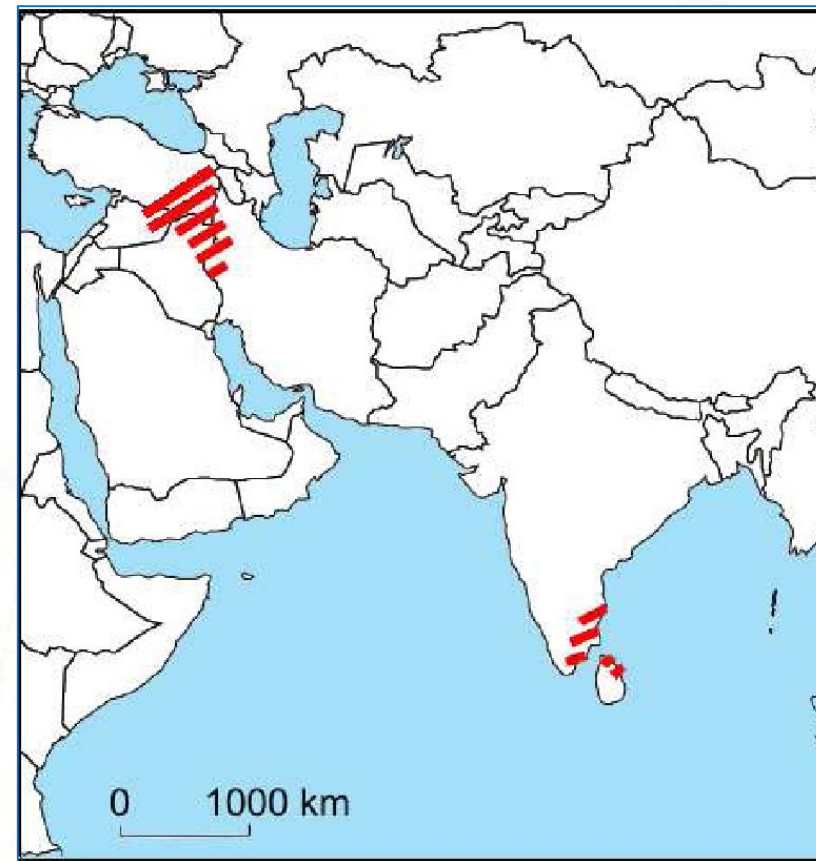
Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

Zadanie: 213

Na mapie zaznaczono dwa obszary położone w Azji.

Zaznacz wspólną cechę obszarów zaznaczonych na mapie.

- A. Większość ludności wyznaje buddyzm.
- B. Zasiedlenie w większości przez ludność arabską.
- C. Większość ludności posługuje się językami celtyckimi.
- D. Zasiedlenie przez naród nieposiadający własnego państwa.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Zaznaczone na mapie obszary wchodzą w skład terytorium:

- Turcji, Syrii, Iraku, Iranu,
- Sri Lanki i Indii.

Zgodnie z poleceniem należy wybrać odpowiedź zawierającą wspólną cechę demograficzną obszarów zaznaczonych na mapie. Porównaj więc te obszary pod względem etnicznym i religijnym. Wiadomo, że Kurdowie, którzy nie są Arabami, zamieszkują zaznaczony na mapie obszar w Azji Zachodniej. Natomiast południowo-wschodnią część Półwyspu Indyjskiego oraz północno-wschodnią część Cejlonu zamieszkują Tamilowie.

W celu wyeliminowania dystraktorów (niepoprawnych odpowiedzi) należy wiedzieć, że:

- w Azji Zachodniej większość ludności wyznaje islam, a w krajach Azji Południowej hinduizm lub buddyzm,
- języki celtyckie, do których należy m.in. irlandzki i szkocki, są rozpowszechnione w Europie.

W tekście przedstawiono zmianę, jakie zaszły w jednej z dzielnic Londynu.

Przykładem całkowitej zmiany pełnionych funkcji i wyglądu jest dzielnica portowa Londynu Docklands. W XIX w. istniał tam największy port Wielkiej Brytanii. W latach 70. XX w. nastąpił jego upadek. Handel zamorski przejęły inne porty, dostępne dla statków o większej wyporności. Dzielnica portowa stolicy największego światowego imperium stała się siedliskiem bezrobocia, biedy i patologii społecznej [...]. W tej sytuacji podjęto decyzję o realizacji projektu zagospodarowania Docklands, który przewidywał utworzenie centrum usługowego Canary Wharf - 1 km² biur, hoteli, restauracji, banków, jako uzupełnienie niezbyt odległego City. Na tyłach Canary, wzdłuż Tamizy, wzniesiono nowoczesne dzielnice mieszkaniowe. Do nowego centrum zaczęły przenosić się instytucje z City (m.in. redakcje najbardziej znanych gazet - *The Times* i *Daily Telegraph*) [...]. Cena mieszkań zwiększyła się kilkakrotnie, co zmusiło robotników i dokerów do wyprowadzenia się z tej dzielnicy. Ich miejsce zajęli młodzi biznesmeni nowej generacji - Yuppies. Z ultranowoczesnym Canary Wharf kontrastują znajdujące się po drugiej stronie Tamizy stylowe pałace i ogrody Greenwich.

Zaznacz czynnik, który miał największy wpływ na lokalizację nowoczesnych usług w dzielnicy Docklands.

- A. Położenie nad Tamizą.
- B. Duże zasoby taniej siły roboczej.
- C. Bliskie sąsiedztwo londyńskiego City.
- D. Położenie na przeciwległym brzegu Tamizy zabytkowej dzielnicy Londynu.

Zadanie: 214

W tekście przedstawiono zmianę, jakie zaszły w jednej z dzielnic Londynu.

Przykładem całkowitej zmiany pełnionych funkcji i wyglądu jest dzielnica portowa Londynu Docklands. W XIX w. istniał tam największy port Wielkiej Brytanii. W latach 70. XX w. nastąpił jego upadek. Handel zamorski przejęły inne porty, dostępne dla statków o większej wyporności. Dzielnica portowa stolicy największego światowego imperium stała się siedliskiem bezrobocia, biedy i patologii społecznej [...]. W tej sytuacji podjęto decyzję o realizacji projektu zagospodarowania Docklands, który przewidywał utworzenie centrum usługowego Canary Wharf - 1 km² biur, hoteli, restauracji, banków, jako uzupełnienie niezbyt odległego City. Na tyłach Canary, wzdłuż Tamizy, wzniesiono nowoczesne dzielnice mieszkaniowe. Do nowego centrum zaczęły przenosić się instytucje z City (m.in. redakcje najbardziej znanych gazet - *The Times* i *Daily Telegraph*) [...]. Cena mieszkań zwiększyła się kilkakrotnie, co zmusiło robotników i dokerów do wyprowadzenia się z tej dzielnicy. Ich miejsce zajęli młodzi biznesmeni nowej generacji - Yuppies. Z ultranowoczesnym Canary Wharf kontrastują znajdujące się po drugiej stronie Tamizy stylowe pałace i ogrody Greenwich.

Zaznacz czynnik, który miał największy wpływ na lokalizację nowoczesnych usług w dzielnicy Docklands.

- A. Położenie nad Tamizą.
- B. Duże zasoby taniej siły roboczej.
- C. Bliskie sąsiedztwo londyńskiego City.
- D. Położenie na przeciwległym brzegu Tamizy zabytkowej dzielnicy Londynu.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przed wskazaniem odpowiedzi przypomnij sobie, jak wygląda struktura przestrzenno-funkcjonalna wielkich miast w państwach wysoko rozwiniętych gospodarczo. W jakiej części tych miast znajdują się wielkie obiekty usługowe, w jakiej przemysłowe, a gdzie położone są dzielnice mieszkaniowe?

Zadanie możesz rozwiązać, eliminując te czynniki, które nie są istotne w przypadku lokalizacji nowoczesnych usług (np. zasoby wody, duża liczba pracowników o niewielkich kwalifikacjach).

W tekście przedstawiono zmianę, jakie zaszły w jednej z dzielnic Londynu.

Przykładem całkowitej zmiany pełnionych funkcji i wyglądu jest dzielnica portowa Londynu Docklands. W XIX w. istniał tam największy port Wielkiej Brytanii. W latach 70. XX w. nastąpił jego upadek. Handel zamorski przejęły inne porty, dostępne dla statków o większej wyporności. Dzielnica portowa stolicy największego światowego imperium stała się siedliskiem bezrobocia, biedy i patologii społecznej [...]. W tej sytuacji podjęto decyzję o realizacji projektu zagospodarowania Docklands, który przewidywał utworzenie centrum usługowego Canary Wharf - 1 km² biur, hoteli, restauracji, banków, jako uzupełnienie niezbyt odległego City. Na tyłach Canary, wzdłuż Tamizy, wzniesiono nowoczesne dzielnice mieszkaniowe. Do nowego centrum zaczęły przenosić się instytucje z City (m.in. redakcje najbardziej znanych gazet - *The Times* i *Daily Telegraph*) [...]. Cena mieszkań zwiększyła się kilkakrotnie, co zmusiło robotników i dokerów do wyprowadzenia się z tej dzielnicy. Ich miejsce zajęli młodzi biznesmeni nowej generacji - Yuppies. Z ultranowoczesnym Canary Wharf kontrastują znajdujące się po drugiej stronie Tamizy stylowe pałace i ogrody Greenwich.

Wyjaśnij, dlaczego zmiany w światowej flocie handlowej w drugiej połowie XX w. przyczyniły się do utraty funkcji portowej przez dzielnicę Docklands.

Zadanie: 215

W tekście przedstawiono zmianę, jakie zaszły w jednej z dzielnic Londynu.

Przykładem całkowitej zmiany pełnionych funkcji i wyglądu jest dzielnica portowa Londynu Docklands. W XIX w. istniał tam największy port Wielkiej Brytanii. W latach 70. XX w. nastąpił jego upadek. Handel zamorski przejęły inne porty, dostępne dla statków o większej wyporności. Dzielnica portowa stolicy największego światowego imperium stała się siedliskiem bezrobocia, biedy i patologii społecznej [...]. W tej sytuacji podjęto decyzję o realizacji projektu zagospodarowania Docklands, który przewidywał utworzenie centrum usługowego Canary Wharf - 1 km² biur, hoteli, restauracji, banków, jako uzupełnienie niezbyt odległego City. Na tyłach Canary, wzdłuż Tamizy, wzniesiono nowoczesne dzielnice mieszkaniowe. Do nowego centrum zaczęły przenosić się instytucje z City (m.in. redakcje najbardziej znanych gazet - *The Times* i *Daily Telegraph*) [...]. Cena mieszkań zwiększyła się kilkakrotnie, co zmusiło robotników i dokerów do wyprowadzenia się z tej dzielnicy. Ich miejsce zajęli młodzi biznesmeni nowej generacji - Yuppies. Z ultranowoczesnym Canary Wharf kontrastują znajdujące się po drugiej stronie Tamizy stylowe pałace i ogrody Greenwich.

Wyjaśnij, dlaczego zmiany w światowej flocie handlowej w drugiej połowie XX w. przyczyniły się do utraty funkcji portowej przez dzielnicę Docklands.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Rozwiązując zadanie, należy pamiętać, że odpowiedź musi się odnosić do ogólnoswiatowych trendów w transporcie. Uwzględnij więc wprowadzanie do eksploatacji statków o coraz większym tonażu. Ponieważ polecenie w zadaniu brzmi *wyjaśnij*, nie możesz ograniczyć odpowiedzi jedynie do zacytowania fragmentu tekstu: *Handel zamorski przejęły inne porty*. Korzystając z fragmentu tekstu, rozwiń odpowiedź, podając, dlaczego niektóre statki nie mogły być obsługiwane przez port w Docklands.

Przykład poprawnej odpowiedzi

W drugiej połowie XX w. wprowadzano do eksploatacji statki o bardzo dużym tonażu. Przewóz towarów statkami o dużej wyporności jest korzystniejszy z ekonomicznego punktu widzenia. Jednak wiele portów nie mogło obsługiwać takich statków ze względu na ich duże zanurzenie. Port w Docklands był przystosowany do obsługi znacznie mniejszych jednostek.

Na mapie literami A i B oznaczono dwa azjatyckie regiony.

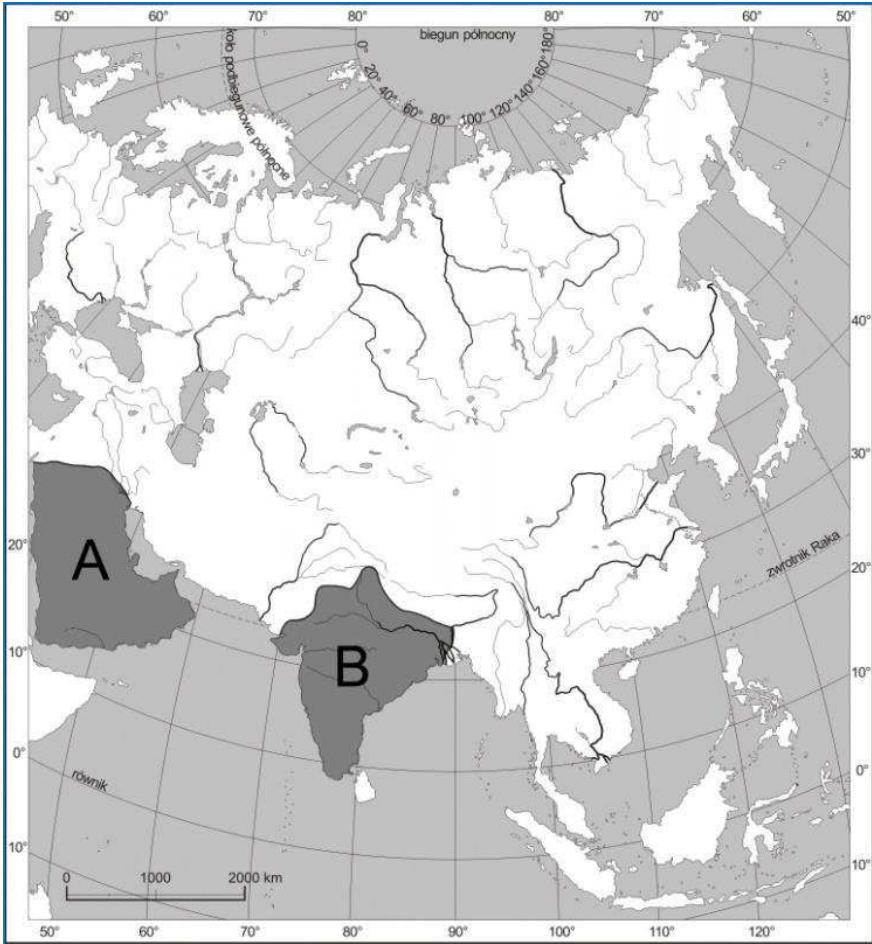
Uzupełnij tabelę.

Przyporządkuj każdemu z regionów zaznaczonych na mapie nazwę dominującej liczebnie na ich obszarze religii i jedną z jej zasad (odpowiedzi wybierz spośród podanych poniżej). Podaj przykład wpływu podanej zasady na życie społeczno-gospodarcze regionu.

Religie: hinduizm, islam, judaizm.

Zasady religijne:

- 1. Nakaz spożywania żywności koshernej.
- 2. Zakaz spożywania wieprzowiny.
- 3. Zakaz zabijania krów.

Region	Nazwa dominującej religii	Zasada religijna (oznaczenie liczbowe)	Wpływ zasady religijnej na życie społeczno-gospodarcze regionu
A			
B			

Zadanie: 216

Na mapie literami A i B oznaczono dwa azjatyckie regiony.

Uzupełnij tabelę.

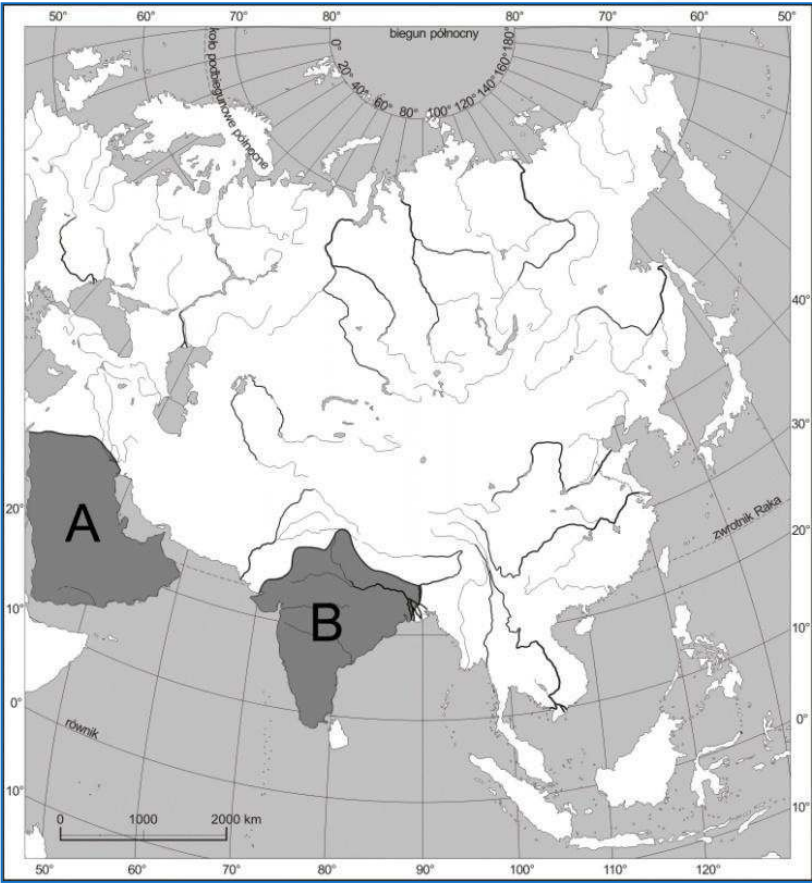
Przyporządkuj każdemu z regionów zaznaczonych na mapie nazwę dominującej liczebnie na ich obszarze religii i jedną z jej zasad (odpowiedzi wybierz spośród podanych poniżej).
Podaj przykład wpływu podanej zasady na życie społeczno-gospodarcze regionu.

Religie: hinduizm, islam, judaizm.

Zasady religijne:

- 1. Nakaz spożywania żywności koshernej.
- 2. Zakaz spożywania wieprzowiny.
- 3. Zakaz zabijania krów.

Region	Nazwa dominującej religii	Zasada religijna (oznaczenie liczbowe)	Wpływ zasady religijnej na życie społeczno-gospodarcze regionu
A	islam	2	Małe znaczenie lub całkowite zaprzestanie chowu trzody chlewnej; rozwój hodowli owiec oraz kóz, głównie dla celów mięsnych
B	hinduizm	3	Bardzo duże pogłowie bezużytecznego bydła; niewykorzystanie białka zwierzęcego przy nie do końca wartościowym odżywianiu się Hindusów

Wskazówki do rozwiązania zadania

Na mapie literą A oznaczono obszar leżący na Bliskim Wschodzie.
W zdecydowanej większości państw tego regionu dominuje ta sama religia (wyjątkiem jest Izrael). W podaniu właściwej religii może pomóc znajomość innych zasad przestrzeganych przez jej wyznawców. Są to m.in.: publiczne wyznawanie wiary, przestrzeganie postu (ramadanu), ofiarowanie jałmużny, odbycie pielgrzymki do Mekki. Przestrzeganie jednej z zasad tej religii decyduje o prawie całkowitym zaprzestaniu chowu trzody chlewnej.
Literą B oznaczono na mapie subkontynent Dekanu. Dominującą religią w tym regionie jest hinduizm. Wśród wyznawców tej religii dominuje kult świętych krów. W Indiach pogłowie bydła należy do największych na świecie, choć marnuje się pasza (roślinność), którą zjadają.

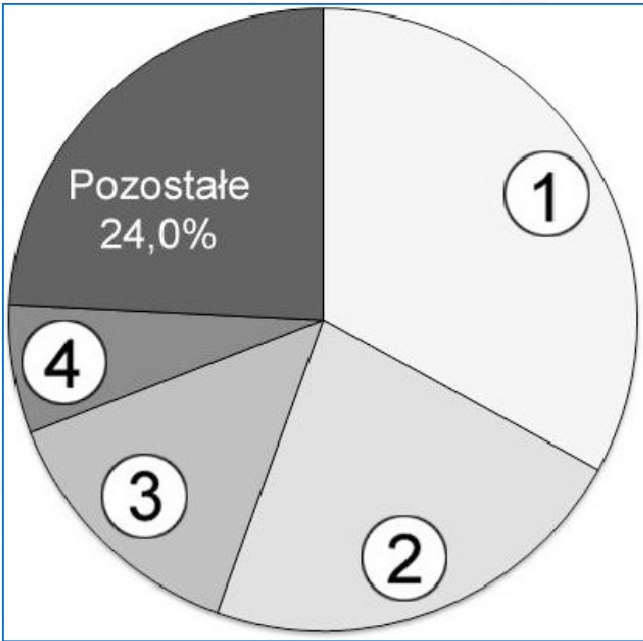
Zadanie: 217

Na wykresie przedstawiono strukturę wyznaniową ludności świata w 2012 r.

W tabeli podano informacje dotyczące trzech religii.

Przyporządkuj każdej informacji nazwę właściwej religii i numer, którym oznaczono na wykresie udział jej wyznawców w strukturze wyznaniowej ludności świata. Nazwy religii wybierz spośród podanych poniżej.

Nazwy religii: buddyzm, chrześcijaństwo, hinduizm, islam.

Informacja		Nazwa religii	Oznaczenie liczbowe na wykresie
A	Religia monoteistyczna. Wyznawcy wierzą w życie pozagrobowe i zobowiązani są m.in. do publicznego wyznawania wiary, postu (ramadanu) i pielgrzymki do świętego miasta.		
B	Religia politeistyczna. Wyznawcy wierzą w reinkarnację, zobowiązani są m.in. do założenia licznej rodziny oraz odbycia rytualnej kąpieli w rzece powodującej oczyszczenie z grzechów.		
C	Religia politeistyczna. Celem wyznawców jest wyzbycie się wszelkich pragnień i osiągnięcie nirwany, czyli stanu oświecenia, spokoju i braku cierpień.		

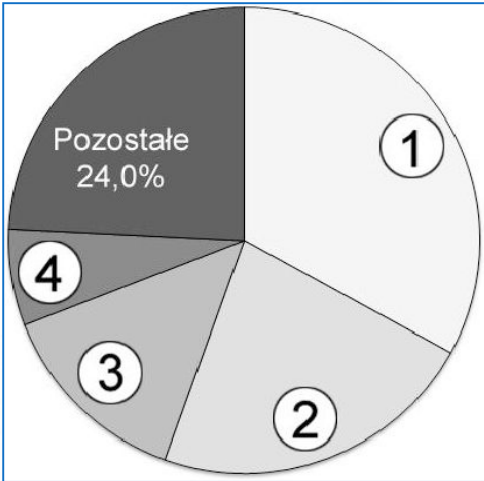
Zadanie: 217

Na wykresie przedstawiono strukturę wyznaniową ludności świata w 2012 r.

W tabeli podano informacje dotyczące trzech religii.

Przyporządkuj każdej informacji nazwę właściwej religii i numer, którym oznaczono na wykresie udział jej wyznawców w strukturze wyznaniowej ludności świata. Nazwy religii wybierz spośród podanych poniżej.

Nazwy religii: buddyzm, chrześcijaństwo, hinduizm, islam.

Informacja		Nazwa religii	Oznaczenie liczbowe na wykresie
A	Religia monoteistyczna. Wyznawcy wierzą w życie pozagrobowe i zobowiązani są m.in. do publicznego wyznawania wiary, postu (ramadanu) i pielgrzymki do świętego miasta.	Islam	2
B	Religia politeistyczna. Wyznawcy wierzą w reinkarnację, zobowiązani są m.in. do założenia licznej rodziny oraz odbycia rytualnej kąpieli w rzece powodującej oczyszczenie z grzechów.	hinduizm	3
C	Religia politeistyczna. Celem wyznawców jest wyzbycie się wszelkich pragnień i osiągnięcie nirwany, czyli stanu oświecenia, spokoju i braku cierpień.	buddyzm	4

Wskazówki do rozwiązania zadania

- W poprawnym rozwiązaniu zadania wykorzystaj podane niżej dodatkowe informacje.
- Religia monoteistyczna to wiara w jednego boga, religia politeistyczna to wielobóstwo.
 - Świętym miastem dla wyznawców religii, opisanej w wierszu A tabeli, jest Mekka.
 - Rzeką, w której wyznawcy religii, opisanej w wierszu B tabeli, dokonują rytualnej kąpieli, jest Ganges.
 - Najwięcej wyznawców religii, opisanej w wierszu C tabeli, mieszka w Chinach.
 - Najliczniejszą na świecie grupę wyznawców stanowią chrześcijanie (katolicy, protestanci i wyznawcy prawosławia).

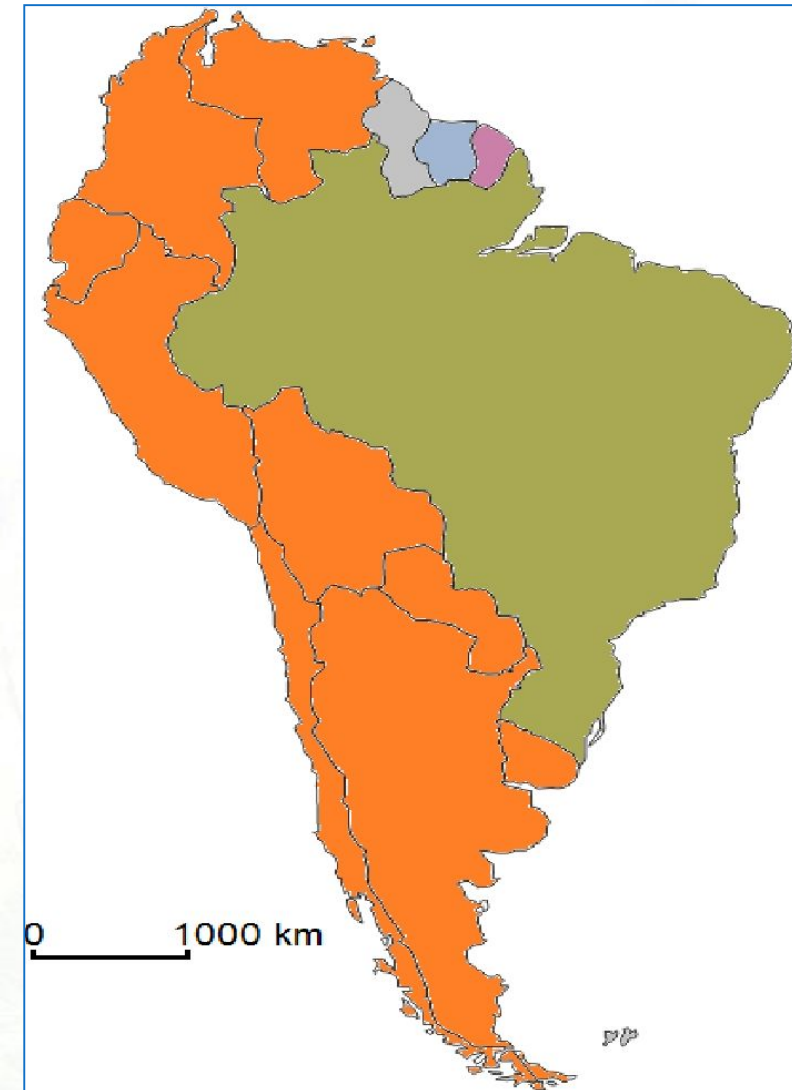
Zadanie: 218

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie Ameryki Południowej pod względem języków urzędowych. Każdy z języków urzędowych oznaczono innym kolorem.

Poniższy tekst dotyczy języka urzędowego jednego z państw Ameryki Południowej.

Jest to język, którym na co dzień posługuje się ok. 200 mln osób na świecie, z czego ponad 85% stanowią mieszkańcy jednego z państw Ameryki Południowej. Obecność w tym państwie wspomnianego języka - jako urzędowego - jest dziedzictwem kolonializmu.

Podaj nazwę państwa i języka urzędowego, o których jest mowa w tekście.

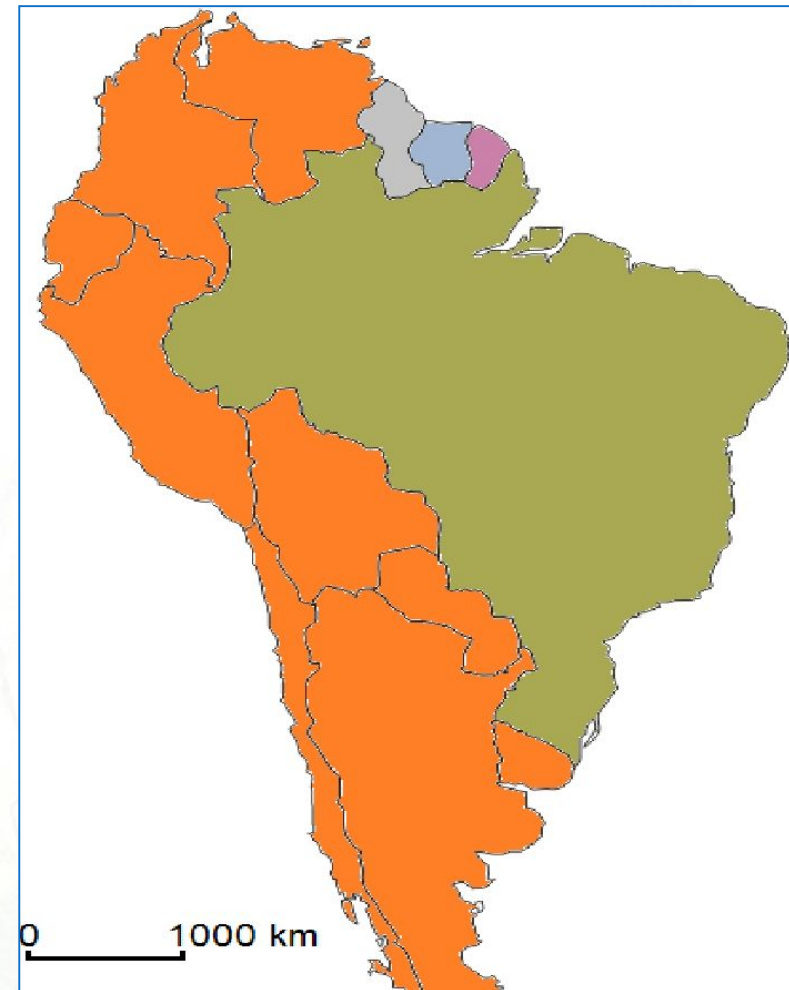
Zadanie: 218

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie Ameryki Południowej pod względem języków urzędowych. Każdy z języków urzędowych oznaczono innym kolorem.

Poniższy tekst dotyczy języka urzędowego jednego z państw Ameryki Południowej.

Jest to język, którym na co dzień posługuje się ok. 200 mln osób na świecie, z czego ponad 85% stanowią mieszkańcy jednego z państw Ameryki Południowej. Obecność w tym państwie wspomnianego języka - jako urzędowego - jest dziedzictwem kolonializmu.

Podaj nazwę państwa i języka urzędowego, o których jest mowa w tekście.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Wyboru właściwego państwa dokonasz, biorąc pod uwagę następujące sugestie:

- jeśli 85% ludności posługującej się danym językiem na świecie stanowią mieszkańcy tylko jednego państwa Ameryki Południowej, to musi to być państwo, w którym - jako jedynym na kontynencie - język ten jest językiem urzędowym,
- jeśli na świecie na co dzień posługuje się tym językiem ok. 200 mln osób, to w interesującym nas państwie Ameryki Południowej liczba ludności musi wynosić ponad 170 mln (85% z 200 mln).

Decydując o tym, jakiego języka dotyczy zadanie, przypomnij sobie, jakie państwa europejskie w przeszłości dokonały podboju Ameryki Południowej.

Brazylia, język portugalski

KONIEC

Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie i redakcja: *Sławomir Dmowski*
Kontakt: *kontakt@geografia24.eu*

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
- KOPIOWANIE ZABRONIONE -